

WÓJT GMINY ŁAMBINOWICE

S t u d i u m **uwarunkowań i kierunków** **zagospodarowania przestrzennego** **gminy Łambinowice**

Zmiana – tekst jednolity

Załącznik Nr 1 do Uchwały VI/43/2015

Rady Gminy w Łambinowicach
z dnia dnia 28 maja 2015r.

Część B. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZE- STRZENNEGO

Nysa, 2015r

BIURO URBANISTYCZNO-ARCHITEKTONICZNE
48-304 NYSA, ul.22 Stycznia 14 tel./fax (0-77) 43-33-381 NIP:753-00-18-997

B. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

SPIS TREŚCI:

B.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	2
I.	PODSTAWA I PRZEDMIOT OPRACOWNIA	4
1.	Podstawa opracowania.	4
2.	Przedmiot zmiany studium.	4
II.	CELE, SZANSE I PROBLEMY ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY.....	5
1.	Cele i kierunki rozwoju gminy.	5
2.	Szanse rozwoju.	7
3.	Spoleczne problemy rozwoju.	8
III.	STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA.....	13
1.	Główne funkcje gminy.	13
2.	Struktura funkcjonalna miejscowości gminy Łambinowice.	14
IV.	KIERUNKI OCHRONY WARTOŚCI I ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	15
1.	Zasady kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego.	15
2.	Ochrona przyrody.	17
3.	Złoża surowców mineralnych.	19
4.	Obszary systemu ekologicznego "E".	21
V.	KIERUNKI I ZASADY OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH.....	23
1.	Podstawowe elementy dziedzictwa kulturowego.	24
2.	Ochrona elementów zabytkowych.	24
3.	Zakres ochrony konserwatorskiej obiektów zabytkowych.	34
4.	Miejsca pamięci narodowej.	34
5.	Zabytkowe układy ulicowe.	34
6.	Cmentarze zabytkowe.	34
7.	Stanowiska archeologiczne.	34
8.	Parki dworskie i obszary chronionego krajobrazu.	38
VI.	KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJI PRODUKCYJNYCH.....	38
1.	Kierunki rozwoju rolnictwa.	38
2.	Kierunki rozwoju przestrzennego funkcji produkcyjnych pozarolniczych.	40
VII.	KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU TURYSTYKI I REKREACJI.....	42
VIII.	KIERUNKI ROZWOJU I FUNKCJONOWANIA TERENÓW SPECJALNYCH.....	43
1.	Kierunki rozwoju i funkcjonowania terenów związanych z bezpieczeństwem publicznym.	43
2.	Kierunki rozwoju i funkcjonowania terenów specjalnych MON.	43
3.	Kierunki rozwoju terenów związanych z ochroną przeciwpowodziową.	44
IX.	ZASADY GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCE OBSZARÓW ZABUDOWANYCH.....	44
1.	Zabudowa mieszkaniowa.	44
2.	Zabudowa usługowa.	46
3.	Tereny wymagające przekształceń i rewitalizacji.	47
4.	Zabudowa przemysłowa.	47
X.	KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO OBSZARÓW OSADNICZYCH.....	48
1.	Kierunki rozwoju mieszkalnictwa.	48
2.	Kierunki rozwoju przemysłu i działalności gospodarczej.	48
3.	Kierunki rozwoju zabudowy lotniskowej.	49
4.	Obszary wielofunkcyjne przeznaczone do realizacji nowych programów gminy.	49

XI. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI	50
1. Zasady i polityka gminy dotyczące systemu transportowego.	50
2. Kierunki i zasady funkcjonowania układu drogowego.	51
3. Ciągi dróg rowerowych.....	53
4. Kierunki zewnętrznych powiązań komunikacyjnych.....	53
5. Komunikacja zbiorowa.	53
6. Zaplecze techniczne motoryzacji.	54
XII. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	54
1. Polityka rozwoju infrastruktury technicznej.	54
2. Kierunki i zasady usuwania odpadów stałych.....	55
3. Kierunki zaopatrzenia w gaz ziemny.	56
4. Elektroenergetyka.	57
5. Zaopatrzenie w ciepło.	57
6. Telekomunikacja.	58
XIII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JEST OBOWIĄZKOWE.	58
XIV. PROPOZYCJE ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.	60

1. PODSTAWA I PRZEDMIOT OPRACOWNIA

1. Podstawa opracowania.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łambinowice uchwalone zostało uchwałą nr XXVII/182/2001 Rady Gminy w Łambinowicach z dnia z 22 lutego 2001r., zmienione uchwałą nr XXXIX/269/2006 Rady Gminy Łambinowice z dnia z 27 kwietnia 2006r. oraz uchwałą nr XIII/106/12 z dnia 24 lutego 2012r.

W 2012r. uchwałą nr XIII/107/12 Rady Gminy w Łambinowicach z dnia 24 lutego 2012 przystąpiono do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łambinowice

W ramach zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łambinowice zostały ponadto uwzględnione wnioski zgłoszone przez instytucje uprawnione do uzgadniania i opiniowania projektu zmiany studium oraz wnioski podmiotów gospodarczych i osób fizycznych.

2. Przedmiot zmiany studium.

Zmiana studium obejmuje:	
Obszar nr 1	Przeznaczenie terenów rolnych we wsi Łambinowice pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i zagrodową;
Obszar nr 2	Przeznaczenie terenów rolnych pod cmentarz parafialny we wsi Mańkowice (zgodnie z wydaną decyzją o warunkach zabudowy);
Obszar nr 3	Przeznaczenie terenów rolnych we wsi Sowin przy drodze powiatowej 15230 zabudowę mieszkaniową jednorodziną i zagrodową (zgodnie z wydaną decyzją o warunkach zabudowy);
Obszar nr 4	Przeznaczenie terenów rolnych pod zalesienie we wsi Mańkowice;
Obszar nr 5	Wprowadzenie obszaru górniczego złoża Malerzowice II na terenach gruntów rolnych
Obszar nr 6	Objęcie ochroną historycznego układu ruralistycznego wsi Mańkowice;
Obszar nr 7	Objęcie ochroną historycznego układu ruralistycznego wsi Jasienica Dolna;
Obszar nr 8	Przeznaczenie terenów rolnych we wsi Szadurczyce przy drodze powiatowej nr 15320 na cele usług kultury, obiektów i urządzeń wypoczynku, rekreacji, sportu i turystyki;
Obszar nr 9	Przeznaczenie terenów rolnych we wsi Mańkowice pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną;
Obszar nr 10	Przeznaczenie terenów rolnych we wsi Malerzowice Wielkie pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną;
Obszar nr 11	Przeznaczenie terenów rolnych do zalesienia w Malerzowicach Wielkich;
Obszar nr 12	Przeznaczenie terenów rolnych we wsi Malerzowice Wielkie pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i usługowej;
Obszar nr 13	Przeznaczenie terenów rolnych we wsi Bielice przy drodze powiatowej nr 15340 zabudowę mieszkaniową jednorodziną;
Obszar nr 14	Przeznaczenie terenu rolnego we wsi Drogoszów pod elektrownię wodną;
Obszar nr 15	Przeznaczenie terenu byłego poligonu we wsi Łambinowice pod funkcje produkcyjne w tym farmę fotowoltaiczną;
Obszar nr 16	Przeznaczenie terenów rolnych w obrębie wsi Malerzowice Wielkie przy drodze krajowej nr 46 pod produkcje, magazyny, składy;
Obszar nr 17	Przeznaczenie terenów rolnych we wsi Malerzowice Wielkie pod funkcje mieszkaniową jednorodziną
Obszar nr 18	Przeznaczenie terenów rolnych we wsi Malerzowice Wielkie pod funkcję mieszkaniową jednorodziną,

Obszar nr 19	Przeznaczenie terenów poprodukcyjnych we wsi Malerzowice Wielkie pod kompleks obiektów i urządzeń wypoczynku, rekreacji, sportu i turystyki.
Obszar nr 20	Przeznaczenie terenu górniczego we wsi Bielice pod funkcje produkcyjne w tym farmę fotowoltaiczną.
Obszar nr 21	Przeznaczenie terenów rolnych we wsi Budziszowice pod funkcje mieszkaniową jednorodzinną;
Obszar nr 22	Objęcie ochroną historycznego układu ruralistycznego we wsi Piątkowice;
Obszar nr 23	Przeznaczenie terenów rolnych we wsi Łambinowice pod garaże;

II. CELE, SZANSE I PROBLEMY ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY.

1. Cele i kierunki rozwoju gminy.

Celem generalnym jest ożywienie gospodarcze i zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy w oparciu o nowoczesne rolnictwo, rozwój energetyki odnawialnej, dynamiczny rozwój usług i turystyki jak również aktywność biznesową małych i średnich przedsiębiorstw. Wsparciem dla tego procesu będzie szybki rozwój infrastruktury technicznej, rozwój mieszkalnictwa, wzrost kwalifikacji i umiejętności zasobów rynku pracy oraz realizowanie polityki proekologicznej.

Realizacja tak sformułowanego celu ułatwi proces koniecznych przemian i dostosowanie się do standardów Unii Europejskiej.

W świetle tak postawionego celu generalnego wymagana jest realizacja następujących celów szczegółowych:

1. Cele ekonomiczne - wyrażają się w kształtowaniu mechanizmów stymulujących efektywny i wielostronny i zrównoważony rozwój gospodarczy gminy na bazie własnych zasobów przyrodniczo - kulturowych w podejmowaniu działań zapewniających obniżenie bezrobocia i wzrost standardu życia mieszkańców , poprzez:

- aktywizację rozwoju funkcji podstawowych gminy tj. rolnictwa, przemysłu, turystyki,
- restrukturyzację istniejącego przemysłu (w tym również zakładów przetwórstwa rolnego),
- wspieranie przedsiębiorczości,
- zapewnienie wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- zapewnienie korzystnych warunków do inwestowania,
- umacnianie pozycji rodzinnych gospodarstw rolnych, ich przeobrażenie strukturalne,
- wprowadzenie nowych rozwiązań agrotechnicznych, rozwój lokalnego przetwórstwa rolnego,
- wsparcie dla tworzenia się grup producenckich rolników,
- rozwój sektora bankowego w miejscowości gminnej,
- modernizacja układu komunikacyjnego i poprawa stanu dróg,
- dostępność do internetu,
- pełne wykorzystanie terenów rolnych,
- aktywizacja gospodarcza regionów i obszarów wiejskich o korzystnych warunkach wiatrowych,
- stworzenie warunków dla rozwoju energetyki wiatrowej i elektrowni wodnej.

2. Cele społeczne - wyrażają się w poprawie standardu życia lokalnej społeczności, w sprawnym funkcjonowaniu gminy, a w szczególności polegają na :

- stworzeniu warunków dla realizacji budownictwa mieszkaniowego,
- zapewnieniu dogodnych warunków życia w drodze rozwijania infrastruktury społecznej w dostosowaniu do potrzeb lokalnych,
- zapewnieniu mieszkańcom odpowiedniej ilości i jakości usług,
- wyposażeniu obszaru gminy w potrzebne, niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej umożliwiające realizację kanalizacji obszarów osadniczych, zaopatrzenie w gaz, realizację sieci wodociągowej oraz telekomunikacyjnej,
- zapewnieniu odpowiedniego poziomu ochrony zdrowotnych warunków życia mieszkańców,
- poprawie bezpieczeństwa mieszkańców, w tym stworzenie warunków ochrony przeciwpowodziowej.

3. Cele przestrzenne - polegają na zachowaniu lub przywracaniu ładu przestrzennego wiejskich jednostek osadniczych z uwzględnieniem wartości kulturowych i przyrodniczych; w szczególności:

- na uporządkowaniu struktury funkcjonalno przestrzennej gminy,
- przygotowaniu terenów dla mieszkalnictwa, działalności przemysłowej, usługowej oraz komunalnej,
- likwidacji zaniedbań i nieprawidłowości w dotychczasowym zagospodarowaniu przestrzennym poprzez rewitalizację i rehabilitację zabudowy,
- racjonalnej gospodarce terenami i efektywnym ich wykorzystaniu,
- zabezpieczeniu funkcji i obiektów chronionych,
- określeniu odpowiedniej funkcji dla obszarów problemowych,
- zalesianiu terenów nieprzydatnych rolniczo z wyjątkiem terenów cennych przyrodniczo,
- stosowaniu rozwiązań architektonicznych nawiązujących do tradycji lokalnych .
- ochrona krajobrazu.

4. Cele kulturowe - polegają na zachowaniu wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz kształtowaniu atrakcyjnego wizerunku gminy poprzez:

- ochronę istniejących zasobów kulturowych; ich restrukturyzację, renowację i rewitalizację,
- kształtowanie harmonijnego krajobrazu kulturowego z zachowaniem naturalnych krajobrazów i zabytkowych układów urbanistycznych,
- uwzględnienie w planach miejscowych wsi problematyki ochrony wartości kulturowych,
- wykształcenie ciągu kulturowego „obszaru pamięci” obejmującego Centralne Muzeum Martyrologii Jeńców Wojennych w Łambinowicach i tereny cmentarzy jenieckich.

5. Cele ekologiczne - wyrażają się w ochronie i racjonalnym kształtowaniu środowiska przyrodniczego poprzez:

- uwzględnienie problematyki ochrony środowiska jako nierozłącznej części wszystkich procesów rozwojowych,
- pełną ochronę wartości przyrodniczych, a wraz z nimi wartości kulturowych,
- ochronę ciągów ekologicznych, obszaru chronionego krajobrazu „Borów Niemodlińskich”, proponowanych ostoje przyrodniczych, pomników przyrody, zabytkowych parków , użytków ekologicznych,
- ochronę lasów, gleb, surowców naturalnych, wód, atmosfery,

- hamowanie procesów degradacji środowiska naturalnego (np. likwidacja dzikich wysypisk śmieci),
- stosowanie nowoczesnych technologii w zakresie infrastruktury technicznej przyjaznych dla środowiska (m. in. w ciepłownictwie poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń powietrza),
- rozwiązanie problemu gospodarki ściekami.

Studium ma być narzędziem pomocnym do osiągnięcia założonych celów, które zmierzają do sukcesywnego zrównoważonego rozwoju gminy.

Proces formułowania celów w rozwoju gminy nie jest prosty, gdyż zawsze występuje nadmiar celów w stosunku do możliwości ich zrealizowania.

Występujące ograniczenia, a także nierzadko sprzeczność celów wymagają uwzględniania kompromisów i dokonywania wyborów.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łambinowice przyjęto założenie, że celem generalnym rozwoju będzie ekorozwój, przez który należy rozumieć zrównoważony udział czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych w kształtowaniu procesów rozwojowych gminy.

Efektom pożądanym zmian w zagospodarowaniu przestrzennym zapisanych w przekroju różnych sfer gospodarowania winno być sukcesywne wypełnianie podstawowych celów rozwoju gminy, do których w ujęciu bardzo generalnym - zaliczono:

- poprawę jakości życia,
- zwiększenie efektywności gospodarowania,
- tworzenie ładu przestrzennego.
- rozwój zrównoważony

2. Szanse rozwoju.

Spośród omówionych w części A uwarunkowań związanych z istniejącym zagospodarowaniem gminy i stanem środowiska przyrodniczego i kulturowego dostrzec można te elementy, które rzutować winny na szanse rozwojowe gminy:

- Gmina posiada stosunkowo duże walory środowiska przyrodniczego. Stan środowiska ocenić należy jako dobry. Nie występują generalnie przekroczenia dopuszczalnych norm w zakresie ochrony powietrza, wód powierzchniowych i wglębnych.
- Północną część gminy porastają Bory Niemodlińskie, dla których wyznaczona została na obszarze gminy granica chronionego krajobrazu i proponowana jest ostoja – Bory Niemodlińskie.
- Gmina posiada dobrej i średniej jakości obszary dla produkcji rolnej i stosunkowo dobrze rozwiniętą bazę produkcyjną rolnictwa.
- Miejscowość gminna - Łambinowice posiada znaczące tradycje przemysłowe związane głównie z przemysłem elektromaszynowym i spożywczym.
- W największych miejscowościach gminy Łambinowicach i Jasienicy Dolnej są znaczne rezerwy dla rozwoju funkcji produkcyjnych.
- W zachodniej części gminy występują znaczące złoża kruszywa naturalnego, których eksploatacja prowadzona jest w Malerzowicach.
- W Łambinowicach mieści się Centralne Muzeum Martyrologii Jeńców Wojennych na terenie poobozowym, pomnik ku czci ofiar obozu oraz cmentarze jenieckie na bazie których możliwe jest wykształcenie ciągu kulturowego „obszaru pamięci” o znaczeniu krajowym i międzynarodowym.

- Gmina prowadzi od szeregu lat działania proekologiczne. Rozwiązany został w gminie problem usuwania odpadów w oparciu o własne składowisko odpadów (w miejscowości Łambinowice-Okopy). Gmina jest w pełni zwodociągowana. Wybudowana została nowa oczyszczalnia we wsi Lasocice. W miejscowości gminnej istnieje oczyszczalnia ścieków. Samorząd lokalny przygotowuje się do budowy lokalnych oczyszczalni ścieków i systemów kanalizacyjnych w pozostałych wsiach gminy.
- Gmina posiada korzystne warunki do wprowadzenia na swój teren gazu ziemnego poprzez przyłączenie do gazociągu wysokiego ciśnienia przebiegającego przez sąsiednią gminę Skoroszyce (w rejonie wsi Sidzina).
- Gmina ma dobrze rozwinięty układ drogowy (droga krajowa, drogi wojewódzkie i powiatowe); przez gminę przebiega linia kolejowa znaczenia miejscowego Nysa – Opole.
- Przy drodze krajowej funkcjonuje MOP.
- Na obszarze gminy przewiduje się budowę obiektów produkcji energii elektrycznej; należy do nich budowa drugiej elektrowni wodnej „Drogoszów” na rzece Nysie Kłodzkiej, oraz parków wiatrowych w rejonie wsi Jasienica Dolna, Budzieszowice, Drogoszów, Piątkowice i Bielice.

W świetle powyższego szanse rozwojowe gminy powinny opierać się na działaniach obejmujących:

- Rozwój nowoczesnego rolnictwa; w tym rolnictwa ekologicznego.
- Stworzenie nowoczesnej bazy przetwórstwa rolno-spożywczego, przechowalnictwa.
- Rozwój funkcji produkcyjnej (przemysł, magazyny, giełdy towarowe, rzemiosło produkcyjne) w ramach stref aktywizacji gospodarczej we wsi gminnej, na terenie dawnego poligonu w Łambinowicach i we wsi Jasienica Dolna; w tym restrukturyzacja istniejącego przemysłu w Łambinowicach.
- Utrzymanie eksploatacji kruszywa w zachodniej części gminy.
- Zagospodarowanie ciągu kulturowego - „obszaru pamięci” obejmującego teren poobozowy, Muzeum Martyrologii Jeńców Wojennych, pomnik ku czci ofiar obozu oraz cmentarze jenieckie stanowić będzie element aktywizacji i promocji gminy. Może być również znaczącym miejscem turystyki martyrologicznej o znaczeniu ponadregionalnym.
- Wykorzystanie terenów poeksploatacyjnych rekultywowanych w kierunku wodnym, na cele lokalnej turystyki i wypoczynku.
- Tworzenie zakładów rzemieślniczych na terenie wiejskim gminy.
- Aktywizację turystyczną (turystyka martyrologiczna, agroturystyka, budownictwo letniskowe, in.)
- Rozwój funkcji mieszkaniowej w Łambinowicach i Jasienicy Dolnej,
- Pozyskiwanie odnawialnych źródeł energii.

3. Społeczne problemy rozwoju.

3.1 Demografia

Procesy demograficzne wpływają na skalę rozwoju gminy oraz potrzeby rozwoju wielu dziedzin życia i sposobów zagospodarowania związanych m.in. z zabezpieczeniem potrzeb mieszkaniowych, miejsc pracy, siecią i wielkością placówek infrastruktury społecznej (przedszkola, szkoły, placówki zdrowia, opieka społeczna, i in.) oraz wielkością urządzeń inżynierii technicznej.

W części A: uwarunkowaniach - diagnozie stanu gminy w rozdziale III Sytuacja społeczna omówiono dotychczasowe procesy demograficzne, rynek pracy i mieszkalnictwo.

3.1.1. Liczba ludności.

W prognozowaniu liczby ludności uwzględniono:

- średnioroczny rzeczywisty przyrost zaludnienia gminy o ok.10 osób średniorocznie w latach 1978-98,
- nieznaczny spadek zaludnienia gminy w latach 1999-2002,
- ustabilizowaną tendencję odpływu ludności z terenu gminy do 2005r,
- bardzo wysoki spadek ludności od 2005r.

Analizując dotychczasowe procesy demograficzne i dynamikę gospodarczą gminy założono, że rozwój demograficzny bazować będzie głównie na przyroście naturalnym. Spodziewać się należy postępującego spadku zaludnienia gminy. Wielkość spadku uzależniony będzie od odpływu ludności z terenu gminy. Na skalę tego odpływu rzutować będzie dynamika rozwoju gospodarczego gminy, czego skutkiem jest migracja za granicę.

W poniższej perspektywicznej prognozie na 2015r. założono wysoki spadek liczby mieszkańców gminy.

Lata	Liczba ludności całej gminy
1998	8.300
2002	8.250
2012	7864
2014	7734
2020	7.600-7.560

W 2014r. wartość liczby ludności w gminie wynosiła 7734 z czego 3796 stanowili mężczyźni natomiast 3938 kobiety.

3.1.2. Zatrudnienie.

W kształtowaniu polityki rynku pracy uwzględniono następujące uwarunkowania wynikające z aktualnego bilansu zatrudnienia na terenie gminy (cz.A,rozdz.IV podrozdz.2 tab.5):

Wg danych GUS :

- liczba osób w wieku produkcyjnym (GUS 2014) na terenie gminy wynosiła 4948 tj. 64 % ogólnej liczby ludności gminy,
- na terenie gminy (GUS 2011r.) zatrudnionych było 681osób, z tego:

w sektorze przemysłowym – 57

w sektorze rolniczym – 37

budowlalnym– 9

- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności- 529
- liczba bezrobotnych zarejestrowanych – 423 (7,3 % wskaźnik osób w wieku produkcyjnym).

W gminie następuje spadek zatrudnienia w różnych sektorach gospodarki zarówno publicznych jak i prywatnych. Rozwój rynku pracy uzależniony jest od wzrostu aktywności gospodarczej, a tym samym od przyrostu miejsc pracy. Przyjęte w studium rozwiązania prze-

strzenne stwarzające możliwości aktywizacji gospodarczej określają preferencje w zakresie wykorzystania siły roboczej w skali całej gminy.

Dla kreowania przyszłego rynku pracy przyjęto następujące założenia:

- wskaźnik ludności w wieku produkcyjnym będzie wyższy od aktualnego i ukształtuje się na poziomie ok.64 % (5150 osób),
- Przyjmując (realny) szacunkowy scenariusz obniżenia stopy bezrobocia do poziomu 8-10% należy stworzyć ok.150 dodatkowych miejsc pracy.
- Główny przyrost miejsc pracy powinien nastąpić w sektorach usługowym i przemysłowym.
- Rozwijać należy miejsca pracy w przemyśle, szczególnie we wsi gminnej Łambinowicach i Jasienicy Dolnej.
- Utrzymać należy i rozwijać funkcję usług niematerialnych we wszystkich wsiach gminy.
- W rozwiązaniu modelowym, przy zagospodarowaniu na terenie gminy wszystkich bezrobotnych należy zabezpieczyć o ponad 1200 miejsc pracy więcej w stosunku do stanu istniejącego.

3.2. Jakość i dostępność usług

3.2.1. Usługi na poziomie ponadpodstawowym.

Ponadpodstawowy charakter posiadać będą :

- ciąg kulturowy - „obszar pamięci” w Łambinowicach obejmujący teren poobozowy, Muzeum Martyrologii Jeńców Wojennych, pomnik ku czci ofiar obozu oraz cmentarze jeńckie,
- Schronisko Brata Alberta – element powiatowej infrastruktury społecznej.

W ramach zagospodarowania „obszaru pamięci” wymagane jest :

- utrzymanie obiektów poobozowych,
- Realizację obiektów małej architektury, ciągów pieszych łączących wszystkie elementy ciągu kulturowego,
- Realizację infrastruktury towarzyszącej.

Ze względu na skalę, charakter i funkcje gminy innych usług ponadpodstawowych nie wskazuje się w niniejszym studium.

3.2.2. Usługi na poziomie podstawowym.

Stosunkowo niskie zaludnienie części wsi (ponad 40% wsi ma mniej niż 500 mieszkańców) sprawiło, że tylko 2 z nich posiadają pełny zestaw usług na poziomie podstawowym, obejmującym szkołę, przedszkole, ośrodek zdrowia, pocztę, handel i gastronomię.

Przedszkola

- Wychowaniem przedszkolnym objętych jest ok. 80 % dzieci w wieku 3-5 lat,
- W istniejących 6 przedszkolach we wsiach Bielice, Jasienica Dolna, Lasocicach, Łambinowicach, Mańkowicach, Sowinie nie występuje zasadniczy niedobór miejsc,

- Uwzględniając prognozy demograficzne utrzymać należy generalnie istniejącą sieć przedszkoli na terenie gminy. Dopuszcza się również możliwość przejściowego lub całkowitego zamykania przedszkoli w przypadku drastycznego ograniczenia ilości dzieci w przedszkolu. Nie można wykluczyć przejściowego niedoboru miejsc w przedszkolach w przypadku wzrostu wskaźnika uczestnictwa.

Oświata

Na terenie gminy działalność oświatową w zakresie szkolnictwa podstawowego prowadzi 5 szkół publicznych. Do szkół podstawowych w roku 2013/2014r. uczęszczało 395 uczniów.

- W zespole szkół w Łambinowicach funkcjonuje:
  - Publiczne Gimnazjum do którego uczęszcza 229 uczniów,
  - Liceum ogólnokształcące dzienne,
  - Technikum mechaniczne,
  - Liceum zawodowe,
  - Liceum ogólnokształcące dla dorosłych.

Dla właściwego funkcjonowania systemu oświatowego przewiduje się w studium:

- Utrzymanie istniejącej sieci publicznych szkół podstawowych,
- Utrzymanie zespołu szkół w Łambinowicach z publicznym gimnazjum obsługującym obszar całej gminy,
- Zapewnienie dowozu dzieci do szkół.

W przypadku ekonomicznego rachunku i potrzeb społecznych, dopuszcza się zmiany funkcjonalne najmniejszych szkół w gminie.

Podstawowym kierunkiem dojazdu do szkół średnich młodzieży z gminy Łambinowice powinien być ośrodek powiatowy – miasto Nysa.

Ochrona zdrowia

Dla właściwej obsługi mieszkańców gminy w zakresie leczenia podstawowego utrzymać należy istniejącą sieć niepublicznych ośrodków zdrowia. Tworzyć należy warunki powstania dodatkowych niepublicznych placówek zdrowotnych szczególnie w Łambinowicach.

Handel, gastronomia

Dążyć należy do bardziej dynamicznego rozwoju zarówno placówek handlowych jak i gastronomicznych. Kreowanie polityki w zakresie handlu i gastronomii powinno odnosić się do:

- Rozwoju ilościowego i jakościowego handlu we wszystkich wsiach gminy, szczególnie w miejscowości gminnej, z nastawieniem głównie na obsługę mieszkańców gminy,
- Rozwoju placówek gastronomicznych, w tym reaktywacja d.karczm, gospód, które mogłyby stać się atrakcją turystyczną,
- Wyposażenia najmniejszych wsi w placówki handlowe.
- Zakazu realizacji obiektów handlowych przekraczających 1000m² powierzchni sprzedaży.

Rzemiosło

Rozwój usług rzemieślniczych powinien stać się szansą rozwojową mieszkańców gminy. Za pożądany i wskazany przyjąć należy kierunek rozwoju wszelkich form usług bytowych i rzemiosła usługowego we wszystkich jednostkach osadniczych.

Kultura

Utrzymane powinny zostać placówki kultury w ośrodku gminnym (dom kultury, biblioteka). Za celowe uznać również należy funkcjonowanie placówek kultury w miejscowościach: Łambinowice, Bielice, Mańkowice, Lasocice, Jasienica Dolna, Wielkie, Wierzbie, Drogozów, Malerzowice Wlk.(dopuszczalny nowy obiekt na dz.161/5). Pozostałe wsie powinny być wyposażone w świetlice, umożliwiające wzajemne kontakty mieszkańców.

Utrzymane powinno zostać placówka kultury o zasięgu ponadgminnym - Muzeum Martyrologii Jeńców Wojennych. Powołane zostanie (zgodnie z inicjatywą lokalną) muzeum wiejskie (rolnicze) w Piątkowicach.

Sport, rekreacja

Ośrodek sportu i rekreacji powinien funkcjonować w Łambinowicach i Jasienicy Dolnej. Dodatkowymi elementami powinna być w Łambinowicach hala sportowa (wielofunkcyjna) ogólnodostępna (obsługująca gimnazjum) i basen kąpielowy (otwarty i kryty). Pozostałe wsie powinny posiadać boiska sportowe. Nowe boisko z zapleczem wskazuje się w studium we wsi Piątkowice (na dz.334 lub dz.111).

3.3. Strategiczne cele polityki mieszkaniowej.

Wg stanu na 2013r. na terenie gminy były 2372 mieszkania.. W skali całej gminy przypada wskaźnik 274 mieszkania /1000 mieszkańców /2002r i 281 mieszkania/1000mieszkańców/2006r./ 2013r i 296 mieszkania/1000mieszkańców.

Wskaźniki te są niższe od średnich w kraju oraz o wiele mniejsze niż w krajach UE.

Strategię mieszkaniową (do roku 2020) określono w studium w odniesieniu do trzech głównych celów:

- I. Wzrost liczby mieszkań na terenie gminy do poziomu zbliżonego do tego, jaki obecnie istnieje w krajach zachodnioeuropejskich.
  - W perspektywie roku 2020 liczba mieszkań w stosunku do liczby mieszkańców powinna osiągnąć wskaźnik 300 – 330 mieszkań / 1000 mieszkańców gminy.
  - W świetle w /w wskaźników ilości mieszkań na 1000 mieszkańców, dla rozwiązania deficytu mieszkaniowego wymagana jest realizacja min. 500 mieszkań w skali całej gminy, przy założonym wskaźniku min. 300 mieszkań / 1000 mieszkańców i zakładanych ubytkach mieszkań wg wielkości obserwowanych w ostatnich latach na terenie gminy (szacowane na 0,3% obecnego zasobu mieszkaniowego rocznie),
  - Przyrosty nowych mieszkań powinny być zróżnicowane co do ceny, form własności i sposobu użytkowania, rodzaju zabudowy i standardu - stosownie do popytu i potrzeb społecznych.

- II. Doprowadzenie istniejących zasobów mieszkaniowych (we wszystkich sektorach własnościowych), do stanu odpowiadającego współczesnemu poziomowi cywilizacyjnemu, tak pod względem wyposażenia, jak też parametrów eksploatacyjnych. Dla osiągnięcia tego celu wymagane jest:
  - opracowanie zakresu prac modernizacyjnych budynków mieszkalnych na terenie gminy, z rejestrem budynków wytypowanych ze względu na stan techniczny do likwidacji (wyburzenia), rejestru budynków przeznaczonych do remontów kapitalnych, wytypowanych do nadbudowy, itp.

- w budynkach nadających się do modernizacji w ramach remontów, względnie przebudowy zapewnić należy :
  - energooszczędność (z wykorzystaniem technik termorenowacji),
  - trwałość i estetykę,
  - funkcjonalność,
  - współczesny standard wyposażeniowy,
  - dostępność dla niepełnosprawnych (w miarę potrzeb i możliwości technicznych)

III. Zapewnienie mieszkań tym rodzinom, które nie są w stanie same opłacić kosztów pozyskania, względnie wynajęcia mieszkania.

W gminie Łambinowice istnieje grupa rodzin pozostających w strefie ubóstwa, bez widocznych możliwości rychłego wyjścia z tej sytuacji. Restrukturyzacja gospodarki w gminie Łambinowice oraz spodziewane "uwolnienie" czynszów w roku 2005 może spowodować powiększenie się liczby rodzin wymagających bezpośredniej pomocy w formie mieszkania socjalnego. W świetle powyższego w całym programie mieszkaniowym uwzględnić należy program budownictwa socjalnego szczególnie na terenie miejscowości gminnej.

Polityka mieszkaniowa gminy powinna zmierzać do:

- stworzenia podstaw prawnych dla realizacji nowych mieszkań przez opracowanie planów miejscowych,
- przygotowania terenów mieszkaniowych, w tym sukcesywne uzbrajanie tych terenów,
- pomocy gminy w realizacji programu modernizacyjnego istniejących zasobów mieszkaniowych,
- udostępnienia mieszkań socjalnych rodzinom najuboższym, nie mającym żadnych szans na powiększenie dochodów i w krótkim czasie pozyskanie i utrzymanie mieszkania,
- wspomagania rodzin mało i średnio zasobnych, aby mogły stać się inwestorami oraz pozyskać i utrzymać mieszkanie samodzielnie otrzymując dodatki mieszkaniowe.

III. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA.

1. Główne funkcje gminy.

Z przeprowadzonych analiz uwarunkowań rozwoju gminy wynika, że należy utrzymać dotychczasowe funkcje gminy :

- rolniczą,
- usługową,
- przemysłową.

Funkcja rolnicza - wynika z korzystnych uwarunkowań glebowo-przyrodniczych i potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Jest to funkcja dominująca na obszarze wiejskim gminy.

Funkcja przemysłowa - bazować winna głównie na istniejącym potencjale produkcyjnym i tradycjach związanych z przemysłem elektromaszynowym, (Łambinowicka Fabryka Maszyn „CELPA” S.A. w Łambinowicach), spożywczym (mleczarnia, piekarnie, hurtownie), eksploatacji kruszywa oparciu o Zakład Malerzowice – Opolskich Kopalni Surowców Mineralnych.

Szansą rozwoju dla funkcji przemysłowej gminy jest produkcja energii ze źródeł odnawialnych, wynika ona z konieczności ograniczenia emisji z procesów spalania paliw energetycznych, wyczerpywania się zasobów paliw kopalnianych i coraz mniej korzystnych warunków ich pozyskiwania.

W studium, zgodnie z ustaleniami planu gminy, utrzymane zostały potencjalne tereny rozwojowe przemysłu w Łambinowicach w rejonie ŁFM „CELPA” i drogi Łambinowice – Wierzbie oraz w Jasienicy Dolnej w rejonie dworca PKP.

W studium wprowadzone zostały tereny przewidziane pod parki wiatrowe w rejonie wsi Jasienica Dolna, Budzieszowice, Drogozów, Piątkowice i Bielice.

Przewiduje się również budowę drugiej elektrowni wodnej „Drogozów” na rzece Nysie Kłodzkiej.

Jedną z alternatyw zagospodarowania terenu d. poligonu wojskowego w Łambinowicach jest funkcja przemysłowo-składowa.

Potencjalne możliwości tkwią w rozwoju przemysłu spożywczego i przetwórstwa rolnego na terenie wszystkich wsi w gminie.

Ze względu na stosunkowo wysoki poziom produkcji rolnej i potencjalne możliwości rozwoju rolnictwa dążyć należy do stworzenia możliwości rozwoju przemysłu spożywczego związanego z przetwórstwem rolno-spożywczym i przechowalnictwem.

Funkcja usługowa – bazować będzie generalnie na usługach podstawowych w zakresie oświaty, zdrowia, opieki społecznej, kultury, handlu, gastronomii, rzemiosła.

Funkcja administracyjna związana z siedzibą gminy powinna być rozwijana. Rozwój ten bazować winien na wprowadzaniu instytucji finansowo - ubezpieczeniowych, obsłudze nieruchomości i firm, doradztwie finansowym i in. Znaczną rolę przyjąć należy dla rozwoju lokalnych usług handlu, gastronomii i rzemiosła na terenach wiejskich gminy. Stworzenie możliwości rozwoju lokalnego rzemiosła (usługowego i produkcyjnego) stwarza szansę zagospodarowania nadwyżek siły roboczej. Znacznie większe znaczenie założyć należy dla funkcji turystycznej w oparciu walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz unikatowe wartości kulturowe, w tym „obszar pamięci” z Muzeum Martyrologii Jeńców Wojennych w Łambinowicach.

Funkcja usługowa i usługowo-rekreacyjna może być realizowana na terenie dawnego poligonu wojskowego (w tym na terenie d. Komendy poligonu w Łambinowicach).

2. Struktura funkcjonalna miejscowości gminy Łambinowice.

Uwzględniając istniejące funkcje oraz zakładane w studium kierunki rozwoju przestrzennego zakłada się następującą strukturę funkcjonalną:

- wieś gminna Łambinowice – funkcja przemysłowa, usługowa i rolnicza,
- wsie pozostałe - funkcja rolnicza (dominująca).
- Przewiduje się, że ośrodkiem wspomagającym miejscowość gminną będzie wieś Jasienica Dolna.

Szczegółową strukturę funkcjonalną wsi zawiera poniższe zestawienie:

Miejscowość	Funkcja podstawowa	Funkcje uzupełniające
Bielice	rolnicza	usługowa
Budzieszowice	rolnicza	
Drogosów	rolnicza	
Jasienica Dolna	rolnicza	usługowa, przemysłowa
Lasocice	rolnicza	
Mańkowice	rolnicza	usługowa
Malerzowice Wielkie	rolnicza	przemysłowa, turystyczna
Piątkowice	rolnicza	
Sowin	rolnicza	usługowa, turystyczna,
Szadurczyce	rolnicza	
Wierzbie	rolnicza	

IV. KIERUNKI OCHRONY WARTOŚCI I ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.

1. Zasady kształtowania i ochrony środowiska przyrodniczego.

Przedsięwzięcia w zakresie ochrony i kształtowania środowiska na obszarze gminy powinny koncentrować się na przeciwdziałaniu negatywnym skutkom związanym z zanieczyszczeniem powietrza, wód oraz powierzchni ziemi.

W celu poprawy jakości powietrza należy zmniejszyć emisję zanieczyszczeń z głównych źródeł przemysłowych oraz instalację urządzeń do ich redukcji na pozostałych obiektach. Ochrona środowiska przyrodniczego przed negatywnymi skutkami oddziaływania procesów energetycznych powinna odbywać się w oparciu o przyjazne dla środowiska nośniki energii z wykorzystaniem źródeł odnawialnych (np. elektrownie wiatrowe i wodne).

Znaczną poprawę można uzyskać również ograniczając tzw. „niską emisję” (indywidualne gospodarstwa domowe, pojazdy samochodowe), wprowadzając w miejsce węgla, paliwa „czyste” (gaz ziemny, olej opałowy) i powszechnie stosując w pojazdach samochodowych katalizatory spalin. Ważne jest również podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, którzy nagminnie w swoich paleniskach spalają różnego rodzaju odpady, często bardzo toksyczne.

Przepuszczalność podłoża, zbiorniki wód podziemnych oraz strefa ochrony pośredniej ujęć wodnych dla miasta Wrocławia i Oławy stanowi główne uwarunkowanie stworzenia zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę, kanalizacji gminy, odbioru i zagospodarowania odpadów.

Problem ochrony wód powierzchniowych i wglębnych ze względu na ogromne znaczenie dla zaopatrzenia w wodę dla celów komunalno - produkcyjnych i ogólny stan środowiska przyrodniczego wymaga podjęcia zdecydowanych i efektywnych działań zapobiegawczo-restytucyjnych.

Z tego też względu dla zapewnienia odpowiednich parametrów jakościowych wody w obrębie zlewni obowiązuje nakaz wyposażenia obiektów produkcyjnych w urządzenia oczyszczające ścieki, zakazane jest lokalizowanie zakładów o wodochłonnym cyklu produkcji, opryskiwanie środkami chemicznymi przy użyciu sprzętu latającego.

Rolnicze zagospodarowanie ścieków (w tym gnojowicy) wymaga uzyskania pozwolenia wodno-prawnego.

W zakresie ochrony wód należy przeprowadzić następujące działania:

- likwidację „dzikich” punktów zrzutu ścieków,
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej (podłączenie wsi położonych w północnej części gminy do istniejącej oczyszczalni w Tułowicach),
- na terenach wiejskich konieczna jest budowa sieci kanalizacyjnych zakończonych wysokosprawnymi oczyszczalniami ścieków (konieczne z systemami redukcji związków azotu i fosforu), bądź popularyzacja małych oczyszczalni przydomowych na terenach o zabudowie rozproszonej.

Konieczna jest likwidacja „dzikich” składowisk odpadów komunalnych, które są realnym zagrożeniem dla wód podziemnych. Tereny tych składowisk należy poddać rekultywacji. Rekultywacji poddać również należy tereny poeksploatacyjne we wsi Malerzowice Wielkie i Bielice (kierunek rekultywacji – wodny).

Bezwzględnej ochronie podlegają istniejące i projektowane formy ochrony przyrody oraz złoża kruszywa naturalnego określone w pkt.2.

Położone w części północnej gminy lasy znajdują się w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie, na obszarze którego obowiązują szczególne ograniczenia w zagospodarowaniu terenu zgodnie z Rozporządzenie Nr 0151/P/16/2006 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 33, poz. 1133).

Dla poprawy lesistości gminy zrealizować należy zalesienia (gruntów o najniższych walorach bonitacyjnych, gruntów śródleśnych).Prowadzenie zalesień wg propozycji zawartych w programie zalesień należy prowadzić:

- na gruntach o niskiej przydatności rolniczej z wyłączeniem cennych przyrodniczo
- w sąsiedztwie istniejących kompleksów leśnych,
- w otoczeniu pomnika ofiar obozu w Łambinowicach.

Uwarunkowania przestrzenne w zakresie ochrony środowiska w wymiarze ponadlokalnym i lokalnym obejmują:

- 1) włączenie lokalnych zasobów środowiska przyrodniczego do systemu przyrodniczego kraju, integrującego elementy europejskich systemów przyrodniczych NATURA 2000 i ECONET PL ,
- 2) ustanowienie ostoi przyrody europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000 i objęcie ich zróżnicowanymi programami, formami i kierunkami ochrony (ostoja Bory Niemodlińskie),
- 3) utrzymanie i ochronę najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych, w tym zachowanie istniejących form ochrony przyrody (Obszar Chronionego Krajobrazu Borów Niemodlińskich oraz objęcie ochroną prawną obszarów i form przyrodniczych o wysokich walorach ekologicznych i krajobrazowych,
- 4) rozbudowę potencjału biologicznego w drodze prac zalesieniowych, a także zwiększenia udziału łąk, pastwisk i wód powierzchniowych,
- 5) ochronę udokumentowanych zasobów surowcowych i wykorzystanie rezerw w złożach eksploatowanych, a po wyeksploatowaniu złóż przeprowadzenie rekultywacji uwzględniającej walory przyrodnicze, w tym funkcję korytarza ekologicznego doliny Nysy Kłodzkiej,
- 6) poprawę jakości powietrza atmosferycznego – realizację programów ograniczenia emisji

zanieczyszczeń zarówno z procesów spalania paliw energetycznych przez wprowadzenie energetyki odnawialnej,

- 7) ochronę zasobów wodnych zlewni Nysy Kłodzkiej oraz doprowadzenie wód powierzchniowych rzeki Nysy Kłodzkiej– do I klasy czystości.

Lokalizacja elektrowni wiatrowych na terenie wyznaczonym w studium będzie możliwa, jeżeli monitoring przeprowadzony zgodnie z aktualnymi wytycznymi wykaze brak znaczącego negatywnego oddziaływania na awifaunę i chiropterofaunę.

2. Ochrona przyrody

Zestawienie istniejących i projektowanych obszarów ochrony przyrody, pomników przyrody ożywionej i nieożywionej zawiera poniższe zestawienie.

KONSERWATORSKA OCHRONA PRZYRODY W GMINIE ŁAMBINOWICE				
L.p.	Nazwa	Forma ochrony	Lokalizacja	Krótki opis
ISTNIEJĄCE OBIEKTY OCHRONY POWIERZCHNIOWEJ				
-	Obszar Chronionego Krajobrazu "Bory Niemodlińskie"	Obszar Chronionego Krajobrazu – Specjalny Obszar Ochrony- SOO Natura 2000	Zachodnia część gminy, na terenie wsi Wierzbie, Sowin i Łambinowice	Na terenie gminy Łambinowice OChK zajmuje m.in. 1494,12 ha lasów
1.	Doly Goszczowickie	użytek ekologiczny	Łambinowice, oddz. 187	Bagno o powierzchni 2,92 ha wraz z niewielkim, eutrofizującym zbiornikiem wody
PROJEKTOWANE I PROPONOWANE OBIEKTY OCHRONY POWIERZCHNIOWEJ				
1.	Bory Niemodlińskie	SOO Natura 2000	Tereny leśne na północ od Sowina	Kompleks leśny z dominującym w granicach gminy siedliskiem przyrodniczym borów i lasów bagiennych 91D0
2.	Dolina Nysy Kłodzkiej	Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachodnia część gminy	Zróżnicowane ekosystemy wodne, łąkowe, zadrzewień łęgowych w korytarzu ekologicznym rangi krajowej
3.	Łąki Sowińskie	Zespół Przyrodniczo - Krajobrazowy	Na północny – zachód od Sowina, przy drodze 405	Powołanie nowego lub przyłączenie do projektowanego Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego Topiel (gm. Korfantów), obszaru chroniącego wilgotne łąki ze stanowiskiem żurawia (<i>Grus grus</i>) a także ochrona krajobrazu polodowcowego
4.	Kielcznica	Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy	Wierzbie, oddz. leśny 224 i 229 wraz z łąkami leżącymi pomiędzy nimi	Zbiorowiska leśne reprezentowane przez żyzny las mieszany świeży, las wilgotny i częściowo olsy, z okazałymi świerkami i dębami, a także podmokłe, nieużytkowane łąki wzdłuż strumienia Kielcznica, z ciekawą roślinnością
5.	Dolina Dobrzyńki	Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy	Jasienica Dolna, dz. 507, 508, 509, 515 i fragm. 296	Cenne florystycznie zbiorowiska łąkowe i leśne z występującymi stanowiskami roślin chronionych. Obiekt zaproponowany przez zespół naukowy dr. Krzysztofa Badory
6.	Mańkowice	rezerwat leśny, częściowy	Mańkowice, kompleks leśny między Mańkowicami a Piątkowicami, wzdłuż Nysy Kłodzkiej, nadl. Prudnik	Rezerwat o powierzchni 239, 96 ha, z żyzną buczyną niżową, grądami i łąkami z dębami, wierzbami, modrzewiem i jesionami pomnikowych rozmiarów
7.	Czapliniec	Użytek ekologiczny	Malerzowice Wielkie, wysepka na Starej Żwirowni	Cenne stanowisko ptactwo wodnego
8.	Stara Nysa	Użytek ekologiczny	Malerzowice Wielkie, na północ od	Starorzecze Nysy Kłodzkiej, ze stanowiskami roślin wodnych, w tym chronionego

			drogi 404	grąźela żółtego (<i>Nuphar lutea</i>)
9.	Dolina Mamuta	Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy	Obszar łąk, lasów i pól między miejscowościami Szadurczyce i Malerzowice Wielkie	Powołanie nowego lub przyłączenie do projektowanego ZPK Grabin – Krasna Góra (gm. Niemodlin), obszaru o zróżnicowanym krajobrazie południowym na granicy mezoregionów: 318,54- Doliny Nysy Kłodzkiej i 318,55- Równiny Niemodlińskiej (Wał Niemodliński); zróżnicowanie hipsometryczne powyżej 30 m.
ISTNIEJĄCE POMNIKI PRZYRODY OŻYWIONEJ				
1.	2 platany klonolistne (<i>Platanus x hybrida</i>)	Pomnik przyrody, nr rej. 488	Wierzbie, park podworski	Obwody: 407 i 450 cm, wiek ok. 150 lat
2.	4 dęby szypułkowe (<i>Quercus robur</i>)	Pomnik przyrody, Uchwała Nr XVI/107/2000 Rady Gminy Łambinowice z dnia 24 II 2000	Wierzbie	Obwody: 570, 497, 520, 535 cm, wiek ok. 300 lat
3.	3 dęby szypułkowe (<i>Quercus robur</i>)	Pomnik przyrody, Uchwała Nr XLI/280/2002 Rady Gminy Łambinowice z dnia 27 IX 2002	Wierzbie, park podworski	Obwody: 380, 400, 420 cm, wiek 250 – 300 lat
4.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Pomnik przyrody, nr rej. 422	Wierzbie	Obwód: 500 cm, wiek: 500 lat
5.	2 dęby szypułkowe (<i>Quercus robur</i>)	Pomnik przyrody, Uchwała Nr XIV//04, Rady Gminy Łambinowice z dnia 22 stycznia 2004 r.	Malerzowice Wielkie, park podworski	Obwody: 600 i 660 cm, wiek 400 lat
6.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Pomnik przyrody, uchwała Nr XXI/135/04, Rady Gminy Łambinowice z dnia 23 września 2004 r.	Lasocice, wał przeciwpowodziowy	Obwód 505 cm, wiek 300 – 400 lat
7.	Jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	Pomnik przyrody, nr rej. 213	Mańkowice, oddz. 147, nadl. Prudnik	Obwód: 352 cm, wysok. 42 m, wiek: 160 lat
ISTNIEJĄCE POMNIKI PRZYRODY NIEOŻYWIONEJ				
1.	Głaz narzutowy	Pomnik przyrody, nr rej. 348	Łambinowice, park	Obwód: 1035 cm, dł. 430 cm, szer. 147 cm, wys. 212 cm, granit szary
PROPONOWANE POMNIKI PRZYRODY OŻYWIONEJ				
1.	Żywotnik zachodni (<i>Thuja occidentalis</i>)	-	Łambinowice, dawna wieś Klucznik, nadl. Tułowice	Obwód: 238 cm, wiek: ok. 100 lat
2.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	-	Sowin, oddz. leśny 259 f, nadl. Tułowice	Obwód: 486 cm, wiek 400 lat
3.	Świerk pospolity (<i>Picea abies</i>)	-	Wierzbie, oddz. 224 h, nadl. Tułowice	Obwód: 410 cm, wys. 40 – 45 m, wiek: ok. 200 - 250 lat
4.	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	-	Wierzbie, oddz. leśny 224 n, nadl. Tułowice	Obwód: 390 cm, wysok. 35 m, wiek 250 – 300 lat
5.	2 dęby szypułkowe (<i>Quercus robur</i>)	-	Łambinowice, oddz. 135 (?), nadl. Tułowice, w rejonie dawnej wsi Klucznik	Obwody: ok. 415 i 490 cm, wiek 300 lat
6.	Buk zwyczajny (<i>Fagus sylvatica</i>)	-	Łambinowice, oddz. 135 (?), nadl. Tułowice, w rejonie dawnej wsi Klucznik	Obwód: ok. 350 cm, wysok. ok. 35 – 40 m, wiek 250 lat
7.	3 buki zwyczajne (<i>Fagus sylvatica</i>)	-	Łambinowice, w rejonie dawnej wsi Klucznik, nadleśnictwo Tułowice,	Obwody: 342, 380 i 492 cm, wiek 250 – 300 lat

Ponadto dla zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych chroni się parki:

ZABYTKOWE PARKI PODWORSKIE				
1.	Park podworski	Zabytek kultury, nr rej. Ks, A t.1- 131/86	Malerzowice Wielkie	Park przypałacowy z II poł. XVIII w., postromantyczny z lat 60. XIX w., 2 pomniki przyrody
2.	Park podworski	-	Dworzysko (przysiółek Szadurczyc)	Pozostałości parku przypałacowego, postromantycznego, prawd. pocz. XX w. (1909 r.)
3.	Park przypałacowy	Zabytek kultury, nr rej. Ks, A t.1- 130/86	Okopy (przysiółek Łambinowic)	Park przypałacowy powst. najpewniej w XIX w., nast. regularny ogród ozdobny z 1910 r, dziedziniec z sadzawką
4.	Park przy muzeum	-	Łambinowice	Powst. przeł. XIX/XX w., poł. XX w., częściowo regularny, gład narzutowy, miłorząb japoński (<i>Gingko biloba</i>)
5.	Park podworski	Zabytek kultury, nr rej. Ks, A t.1- 129/86	Wierzbie	Park podworski powst. z kon. XVIII w., nast. 2 poł. XIX w., krajobrazowy, 200 – letnia aleja lipowa, platan klonolistny (<i>Platanus x hybrida</i>), buk zwyczajny odm. czerwonolistna (<i>Fagus sylvatica 'Purpureum'</i>), cyprysik nutkajski (<i>Chamaecyparis nootkatensis</i>), cyprysik groszkowy (<i>Chamaecyparis pisifera</i>)
6.	Park przypałacowy	-	Budzieszowice	Regularny park przypałacowy, pow. 1 ha, powst. XIX/XX w. (?), sosna czarna (<i>Pinus nigra</i>)
7.	Park przypałacowy	-	Jasienica Dolna	Park przypałacowy, wejściowy, z osią wejściową, powst. kon. XIX - pocz. XX w., pow. ok. 1 ha, sosna czarna (<i>Pinus nigra</i>)
8.	Park podworski	-	Lasocice	Resztki parku podworskiego, datowanie ?

Na terenie gminy Łambinowice zachowuje się siedliska chronione na podstawie Dyrektywy Habitatowej UE:

- starorzecza i inne naturalne, eutroficzne zbiorniki wodne (*Nymphaeion* i *Potamogetonion*) – występują na niewielkich terenach w dolinie Nysy Kłodzkiej,
- zalewane muliste brzegi rzek (*Bidentalia tripartiti*), *fluitantis*) – okresowe zbiorowiska występujące przy niskich stanach wód Nysy Kłodzkiej,
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) – pozostałości takich łąk występują w większych dolinkach rzecznych,
- niżowe łąki świeże użytkowane ekstensywnie – występują na niewielkich terenach na wyższych terasach dolin rzecznych,
- bory i lasy bagienne – występują na północ od Sowina i są jako jedyne chronione w obrębie projektowanego obszaru Natura 2000,
- grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*) – występuje w niewielkich płatach na terenie Borów Niemodlińskich,
- łągi wiązowe, topolowe, olszowe i jesionowe – występują w dolinie Nysy Kłodzkiej i na niewielkich obszarach w dolinach innych rzek.

3. Złóża surowców mineralnych.

Na terenie gminy znajdują się:

- teren i obszar górniczy „Bielice 1” ustanowione dla eksploatacji kruszywa naturalnego ze złoża „Bielice” na podstawie koncesji nr 78/2009 Marszałka Województwa Opolskiego z dnia 27.07.2009r. Znak DOŚ.II.KD.7513-16/09. Ważność koncesji ustalono do dnia 31.12.2024r.
- Teren górniczy „Drogoszów N” oraz obszary górnicze „DrogoszówN” i „Drogoszów S” ustanowione dla eksploatacji kruszywa naturalnego ze złoża „Drogoszów II” na podstawie koncesji Marszałka Województwa Opolskiego z dnia 15.10.2008r., znak DOŚ.II.JJ.7513-17/08. Ważność koncesji ustalono do dnia 31.12.2033r.
- Teren i obszar górniczy „Malerzowice II” ustanowione dla eksploatacji kruszywa naturalnego ze złoża „MalerzowiceII” na podstawie koncesji Starosty Nyskiego z dnia 10.08.2010r. Znak ROŚ.III.JM.7511-4/10. Ważność koncesji ustalono do dnia 09.02.2018r.
- Teren i obszar górniczy „Drogoszów Jasienica” ustanowione dla eksploatacji kruszywa naturalnego z części złoża „Drogoszów- Jasienica”, na podstawie koncesji Marszałka Województwa Opolskiego z dnia 15.05.2012r. Znak DOŚ-II.7422.1.8.2012.KD. Ważność koncesji ustalono do dnia 31.12.2042r.

Na terenie Gminy Łambinowice znajdują się następujące złoża surowców:

- Złoże Bielice,
- Złoże Bielice Zbiornik,
- Złoże Drogoszów,
- Złoże Drogoszów II,
- Złoże Drogoszów- Jasienica,
- Złoże Jasienica Dolna,
- Złoże Malerzowice,
- Złoże Malerzowice II,
- Złoże Malerzowice Wielkie.

Złoże Drogoszów II - udokumentowane w kat.C1

zasoby kruszywa naturalnego wynoszą:

- dla p.p 41,3% - w granicach lokalizacji 11805,2 tys.ton
  - poza granicami 7627,9 tys.ton
  - dla p.p 33,6 % - 35481,1 tys.ton
- powierzchnia bilansowa C1 - 1156,4 tys.ton.

Złoże Jasienica Dolna - złożo pospółki zawierające szkodliwe domieszki substancji organicznych, pyłów mineralnych oraz przerostów gliny.

Eksploatacja prowadzona była w latach 1935-1960 - zasoby pospółki określono w karcie rejestracyjnej na 343640m³, piasku 38016 m³. Część wyrobisk użytkowanych było jako wysypisko komunalne, obecnie teren zrekultywowano.

Na terenie działki nr 53 we wsi Malerzowice Wielkie dopuszcza się lokalizację odkrywkowego zakładu górniczego i wydobywanie kopalin (kruszywa naturalnego) ze złóż pod warunkiem wcześniejszego udokumentowania złoża zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Na wydobywanie kopalin z w/w złóż należy uzyskać stosowne koncesje. Wydobywanie powinno odbywać się zgodnie z udzielonymi koncesjami oraz w do-

stosowaniu do wymagań określonych przepisów szczególnych wynikających m.in. z Prawa geologicznego i górniczego, Prawa ochrony środowiska, Prawa wodnego, ustawy o odpadach, ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz przepisów o ochronie przyrody i ochronie gruntów rolnych i leśnych.

4. Obszary systemu ekologicznego "E".

Podstawowym elementem struktury przestrzennej gminy jest system terenów otwartych o wysokich walorach ekologicznych, w tym systemów przyrodniczych NATURA 2000 i ECUNET PL. System ten obejmuje:

- kompleksy leśne wchodzące w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Borów Niemodlińskich (w tym projektowany SOO Bory Niemodlińskie),
- dolinę Nysy Kłodzkiej w granicach projektowanego OChK Dolina Nysy Kłodzkiej, wraz z projektowanym rezerwatem przyrody Mańkowice,
- dolinę Młynówki Bielickiej,
- doliny innych mniejszych cieków wodnych,
- istniejące i projektowane użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo-krajobrazowe ochrony przyrody,
- kompleksy leśne poza Borami Niemodlińskimi,
- obszary siedlisk przyrodniczych chronionych oraz stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt,
- tereny otwarte znajdujące się w użytkowaniu rolniczym, w szczególności trwałych użytków zielonych oraz o zróżnicowanej rzeźbie terenu,

Różnorodność florystyczno-faunistyczna oraz krajobrazowa stanowi gwarancję utrzymania równowagi środowiskowej i poprawnego funkcjonowania ekosystemów.

Dla zachowania obszarów systemu ekologicznego terenu gminy oraz właściwego stanu walorów przyrodniczych, a także standardów jakości środowiska wyznacza się następujące zasady prowadzenia polityki przestrzennej:

- ochrona i zwiększanie walorów przyrody ożywionej poprzez:
  - utworzenie i zachowanie projektowanych form ochrony przyrody,
  - promowanie metod czynnej ochrony przyrody w ramach odnowień leśnych, odpowiedniej uprawy łąk i pastwisk, zachowywania ekosystemów wodnych,
  - ochrona powierzchni gleby na obszarach międzywali poprzez całkowite zastąpienie innych sposobów upraw ziemi łąkami lub pastwiskami;
  - ochrona istniejących i zwiększanie udziału zadrzewień, w tym pasów zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i przywodnych przeciw erozji wietrznej na intensywnie użytkowanych terenach rolniczych,
  - zachowanie i zwiększanie udziałów siedlisk przyrodniczych chronionych, w szczególności na obszarze Natura 2000, obszarach lasów przyległych do projektowanej ostoi oraz w dolinie Nysy Kłodzkiej łączącej ostoję Natur 2000,
  - powiadamianie RDOŚ w Opolu o znalezionych kopalnych szczątkach roślin i zwierząt,
  - gospodarowanie zasobami dziko występujących roślin i zwierząt, zapewniające optymalne warunki ich występowania,
  - stwarzanie lepszych perspektyw dla dziko żyjącym roślinom i faunie.

- nie wprowadzanie w pobliże cieków obiektów budowlanych utrudniających dostęp z wyjątkiem niezbędnych obiektów i urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i zintegrowanej z tymi obiektami nowej elektrowni wodnej, gdzie zagrożenie to powinno być rozwiązane na etapie decyzji środowiskowej,
  - nie dopuszczanie do wprowadzania gatunków obcych i preferowanie rodzimych gatunków dostosowanych do roślinności potencjalnej,
  - odpowiednie gospodarowanie zasobami przyrody nieożywionej, zapewniające ochronę innych zasobów, tworów i składników przyrody, oszczędne użytkowanie przestrzeni oraz zachowanie szczególnie cennych tworów i składników przyrody nieożywionej,
  - ochrona i tworzenie w miarę możliwości sieci powiązań ekologicznych pomiędzy istniejącymi i projektowanymi formami ochrony przyrody np. poprzez ciągi zadrzewień, ochronę przed zalesieniami cennych łąk.
- pełne uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej poprzez:
- skanalizowanie wsi – zadanie dotyczy wszystkich wsi oprócz tych, które mają kanalizację tj. Łambinowic i Lasocic, w szczególności konieczne jest skanalizowanie wsi zlokalizowanych w dolinie Nysy Kłodzkiej,
  - wywóz nieczystości ze zbiorników wybieralnych i właściwa ich utylizacja – ze względu na wagę ochrony wód podziemnych na obszarze gminy powinna być prowadzona kontrola wywozu ścieków bytowo-gospodarczych na oczyszczalnię,
  - wprowadzanie systemów kanalizacji wzdłuż dróg,
  - racjonalne i ograniczone do niezbędnego minimum stosowanie środków ochrony roślin i nawozów oraz odpowiednie ich składowanie, w szczególności w dolinach rzecznych i na terenach przyległych do dolin,
  - likwidację dzikich wysypisk śmieci i zabezpieczenie miejsc wyznaczonych do ich składowania – na całym obszarze gminy występują nieliczne dzikie wysypiska odpadów, które powinny być uporządkowane,
  - wzbogacenie zabudowy biologicznej głównych rzek i innych mniejszych cieków wodnych jako naturalnej metody oczyszczania i zabezpieczania wód – zadanie dotyczy głównie dużych cieków – Nysa Kłodzka, a także wszystkich cieków zlokalizowanych w części północnej i centralno-zachodniej. Powinno być realizowane w ramach racjonalnego kompromisu z potrzebami ochrony przeciwpowodziowej,
- zmiana modelu intensywnej gospodarki rolnej (dotyczy głównie części zachodniej w dolinie Nysy Kłodzkiej)
- ograniczenie stosowania środków ochrony roślin i nawozów sztucznych,
  - utrzymanie istniejących miedz, nieużytków, oczek wodnych, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz w miarę możliwości wzbogacanie krajobrazu rolniczego o te elementy - jako ochrony przeciwerozyjnej, ostoi bioróżnorodności, miejsc służących małej retencji wodnej i sprzyjających występowaniu naturalnych wrogów gatunków szkodliwych dla upraw rolnych,
  - zastępowanie homogenicznego krajobrazu rolniczego i monokultur rolnych mozaikową strukturą krajobrazu z różnogatunkowymi uprawami rolnymi, porzecinanymi obszarami łąk i pastwisk,

- zwiększanie lesistości poprzez przeznaczanie terenów o niekorzystnych warunkach glebowo-uprawowych pod zalesienia,
- ochronę cieków wodnych przed zanieczyszczeniami spływającymi z pól uprawnych poprzez zróżnicowaną zabudowę biologiczną;
- ochrona przed zanieczyszczeniami atmosfery poprzez:
  - likwidację źródeł małej emisji - modernizacja lokalnych kotłowni i palenisk domowych, zmiana paliwa z węgla na gaz, olej opałowy czy koks – zadanie dotyczy głównie terenu większych i bardziej skoncentrowanych wsi położonych na terenach słabo przewietrzanych, a w mniejszym zakresie małych wsi,
  - zabudowa ciągów komunikacyjnych pasami niskiej i wysokiej zieleni jako naturalnej ochrony przed spalinami – zadanie dotyczy głównie drogi krajowej i powinno być realizowane po zewnętrznej stronie przydrożnych rowów w postaci najlepiej szpalerów wysokich żywopłotów z drzew i krzewów (stanowią mniejsze niebezpieczeństwo w razie wypadku samochodowego). Zadanie należy realizować w kompromisie z potrzebami zapewnienia odpowiednich warunków technicznych na przebudowywanych i nowych drogach,
- ochrona przed hałasem poprzez:
  - restrykcyjne przestrzeganie obowiązujących norm hałasu,
  - zabudowa ciągów komunikacyjnych wysokimi pasami zieleni będącymi naturalnymi barierami akustycznymi, w szczególności przy drodze krajowej.
  - stosowanie ekranów przeciwakustycznych wzdłuż dróg, a w razie potrzeby przy zakładach produkcyjnych i usługowych,
- ochrona powierzchni ziemi poprzez:
  - racjonalną, uwzględniającą walory przyrodnicze i krajobrazowe rekultywację terenów zdewastowanych i zdegradowanych, w szczególności wyrobisk pokopalniczych.
  - ochronę gleb chronionych klas I-III i organicznych,
- kształtowanie harmonijnych krajobrazów kulturowych, wiejskich poprzez uzupełniające się działania urbanistyczno-architektoniczne, techniczne i przyrodnicze.

V. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY WARTOŚCI KULTUROWYCH.

W rozwoju przestrzennym należy kierować się następującymi zasadami, uwzględniającymi zakres działań dotyczących sfery wartości kulturowych i krajobrazowych gminy, określonych przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz realizować ustalenia wynikające z ustaleń dotyczących Obszaru Chronionego Krajobrazu Borów Niemodlińskich.

Prowadzona polityka przestrzenna gminy winna uwzględniać:

- konserwację i rewaloryzację w odniesieniu do obiektów i terenów zabytkowych;
- adaptację w odniesieniu do obiektów i terenów o potencjalnych wartościach kulturowych;
- modernizację w odniesieniu do obiektów nie mających cech zabytkowych, a dysharmonizujących obszar o wartościach kulturowych;

- utrwalanie dotychczasowej formy przestrzennej w danej miejscowości w sytuacji nie-wielkiego nawarstwienia w stosunku do formy pierwotnej;
- ochronę terenów osadniczych przed niekontrolowaną, pod względem estetyki architektonicznej, zabudową nie dostosowaną do środowiska kulturowego;
- eliminację czynników degradujących układy historyczne jednostek osadniczych;
- adaptację i modernizację elementów zabudowy i krajobrazu do potrzeb współczesnych;
- zagospodarowanie obiektów nieużytkowanych;
- rewaloryzację wartości krajobrazowych, zachowaniem i adaptacją dawnych zagród chłopskich i folwarków stanowiących wartości historyczne i krajobrazowe;
- eksponowanie regionalnej odrębności terenu;
- bezwzględną ochronę historycznego układu przestrzennego i komunikacyjnego jednostek osadniczych;
- projektowanie nowej zabudowy indywidualnie, w dostosowaniu do otoczenia oraz zachowania równowagi elementów krajobrazu historycznego regionu;

1. Podstawowe elementy dziedzictwa kulturowego

Podstawowymi elementami zachowanego dziedzictwa kulturowego są zabytkowe obiekty, układy przestrzenne i krajobrazowe / pałace, zespoły pałacowo-parkowe/ oraz charakterystyczne dla Dolnego Śląska układy ulicowe z dość dobrze zachowanymi zagrodami /frontowe budynki szczytowe, budynki „wycugowe”, okazałe bramy i/lub budynki bramne, spichlerze, zabudowa murowana o bogatym wystroju architektonicznym i in./ . Ze względu na znaczne wartości historyczne i kulturowe, ochronie konserwatorskiej podlegają zespoły urbanistyczne, obiekty architektury i budownictwa, parki, cmentarze, zabytki ruchome oraz stanowiska archeologiczne znajdujące się na terenie gminy.

Na obszarze gminy Łambinowice wyznacza się strefy ochronne:

- w Łambinowicach na terenach byłego obozu jeńców wojennych, cmentarzy wojskowych z okresów wojen prusko-francuskiej I światowej i II światowej,
- zespołów dworsko – parkowych w Jasienicy Dolnej, Dworzysku i Okopach;
- zespołów folwarcznych w Jasienicy Dolnej, Malerzowicach i Mańkowicach ,
- na obszarach skupisk stanowisk archeologicznych.

2. Ochrona elementów zabytkowych.

Szczególnej ochronie podlegają obiekty znajdujące się w rejestrze zabytków i materiałach pomocniczych OWKZ. Ochrona ta dotyczy również zabudowy, obiektów i elementów budowlanych obozu jenieckiego, wzdłuż ulicy Obozowej w Łambinowicach, zespołu zabudowy bliźniaczej z pocz. XX wieku we Wierzbii oraz zabudowy z bramami wjazdowymi w Jasienicy Dolnej.

Istnienie na terenie gminy styku kulturowego pomiędzy ludnością napływową, a autochtoniczną obliguje również do uszanowania istniejących relikwów kultury tj. – pomników poświęconych ludności miejscowej poległej na frontach wojen światowych, pomników, płyt nagrobnych sprzed 1945 r, niejednokrotnie z końca XIX wieku, usytuowanych na cmentarzach przykościelnych lub wydzielonych, kaplic i krzyży przydrożnych często związanych z rozwinętym na tym terenie kultem św. Jana Nepomucena, poprzez objęcie ich ochroną konserwatorską.

Szczególnej ochronie podlegają obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków. Są to następujące obiekty :

Bielice

- kościół par. p.w. św. Katarzyny, XV/XVI, XVIII, 1608, nr rej.: 550/59 z 24.02.1959,
- plebania, I pół. XIX, nr rej.: 1639/66 z 22.09.1966,
- kapliczka, XIX nr rej.: 623/59, z 13.11.1959
- dwór, XVI/XVII, I pół. XIX, nr rej.: 2001/73 z 11. 04.1973,
- zagroda nr 14 (134), 1853, nr rej.: 1640/67 z 28.02.1967: dom, budynki gospodarcze, brama,
- zagroda nr 18 (118/120), 1864, nr rej.: 1641/67 z 28.02.1967: dom, budynki gospodarcze, brama z furką,
- dom nr 22 (74), k. XVIII, nr rej.: 1642/67 z 28.02.1967
- zagroda nr 33 (50), pół. XIX, nr rej.: 1643/67 z 28.02.1967: dom, budynki gospodarcze,
- zagroda nr 35 (46), I pół. XIX, nr rej.: 1644/67 z 28.02.: 967: dom, budynki gospodarcze,
- zagroda nr 75 (37), XIX, nr rej.: 1654/67 z 28.02.1967: (dom, budynki gospodarcze,
- zagroda nr 78 (45), pół. XIX, nr rej.: 1646/67 z 28.02.1967: dom, budynki gospodarcze,
- zagroda nr 92 (83), I pół. XIX, nr rej.: 1647/67 z 28.02.: 967: dom, budynki gospodarcze,
- zagroda nr 93 (85/57), pół. XIX, nr rej.: 1648/67 z 28.02.1967: dom, budynek gospodarczy (d. dom mieszkalny), brama

Jasienica Dolna

- kościół par. p.w. św. Marcina, XV, XVIII, XX, nr rej.: 27/50 20.02.1950
- dom nr 68 (nr 64), XIX, nr rej.: 1671/66 z 23.09.1966
- zagroda nr 75 (nr 69), I pół. XIX, nr rej.: 1672/66 z 23.09.1966: dom, spichlerz, brama
- dom nr 101 (nr 94) ,XIX, nr rej.: 1673/66 z 23.09.1966, ogrodzenie z bramą i furką, nr rej.: j.w.
- zagroda nr 109/110 (nr 103/104), XIX, nr rej.: 1674/66 z 23.09.1966; domy, ogrodzenie z bramą i furką
- dom nr 156, XIX, nr rej.: 1675/66 z 24.09.1966, spichlerz., nr rej. j.w.

Lasocice

- kościół filialny p.w. św. Franciszka z Asyżu, XVIII, nr rej.: 921/64 z 30.05.1964
- dom nr 20, szach.-mur, XVIII, nr rej.: 934/64 z 03.06.1964

Łambinowice

- Miejsce Pamięci Narodowej, dawniej Pomnik Pamięci Narodowej, były obóz jeniecki , 1870, 1914, 1939-1945, nr rej.: 1937/68 z 01.06.1968 rozszerzenie z dnia 01.08.2002
- dom zgromadzenia siostr św. Elżbiety, ul. Budzieszowicka 4, 1919, nr rej.: 2292/91 z 03.12.1991
-

Malerzowice

- kościół filialny. p. w. św. Wawrzyńca, XVI, nr rej. : 1071/66 z 20.01 .1966
- park pałacowy, 2 poł. XVIII, nr rej.: 131/86 z 12.02. 1985

Mańkowice

- kościół filialny. p. w. św. Mateusza, XIII, XVIII, nr rej.: 936/64 z 03.06.1964

Okopy

- zespół dworski, k. XIX, 1910:
- dwór, nr rej. 2 175/87 z O I . 1 0. 1987
- park, nr rej. : 130/86 z 12.02. 1986

Wierzbie

- kaplica cmentarna, XVIII, nr rej.: 1663/66 z 23.09.1956
- park pałacowy, nr rej.: A-129/86 z 12.06.1986

Wszelkie prace w tych obiektach wymagają pozwolenia Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ochronie podlegają również następujące obiekty zabytkowe ujęte w gminnej ewidencji zabytków:

I.p.	miejsowość	adres	obiekt	datowanie
1	Bielice	przy nr 83	kapliczka	1 ćw. XX w.
2	Bielice	97a	mur w zespole kościoła	XVII, 2 poł. XIX w.
3	Bielice	przy nr 132	kapliczka z fragmentem ogrodzenia	XIX/ XX w.
4	Bielice	140	brama	XIX/XX w.
5	Bielice		kaplica cmentarna	2 poł. XIX w.
6	Bielice		cmentarz	2 poł. XIX w.
7	Bielice	przy drodze polnej	krzyż	1 ćw. XX w.
8	Bielice		Kościół parafialny pw.świ. Katarzyny	
9	Bielice		Ogrodzenie kościoła z bramką	
10	Bielice		Plebania	
11	Bielice	127	Dwór- Towarzystwo Pomocy Brata ALberta	
12	Bielice	37	Dom z zabudowaniami gospodarczymi	
13	Bielice	45	Dom z zabudowaniami gospodarczymi	
14	Bielice	46	dom	
15	Bielice	50	Dom z zabudowaniami gospodarczymi	
16	Bielice	74	dom	
17	Bielice	83	Dom z zabudowaniami gospodarczymi	
18	Bielice	85	Dom z budynkiem gospodarczym i furką	
19	Bielice	118/120	Dom z zabudowaniami gospodarczymi	

20	Bielice	134	Dom z zabudowaniami gospodarczymi	
21	Budzieszowice	10b	obora I w zespole dworskim	kon. XIX w.
22	Budzieszowice	10b	obora II w zespole dworskim	2 poł. XIX w.
23	Budzieszowice	10b	dwór	1 poł. XIX w.; l. 1920-30
24	Budzieszowice	10b	park w zespole dworskim	XIX/XX w.
25	Budzieszowice	16	kościół filialny p.w. Narodzenia NMP	1913 r.
26	Budzieszowice	29	dom mieszkalny	l. 30-te XX w.
27	Budzieszowice	29	stodoła	1 ćw. XX w.
28	Budzieszowice	29	dom mieszkalny wyczuźny	pocz. XX w.
29	Budzieszowice	37	budynek mieszkalno-gospodarczy	XIX/ XX w.
30	Budzieszowice		cmentarz	l. 20-te XX w.
31	Budzieszowice	wyjazd w stronę Łambinowic	kapliczka	pocz. XX w.
32	Drogoszów	wyjazd w stronę Jasienicy Dolnej	krzyż	1 ćw. XX w.
33	Drogoszów	przy nr 1	krzyż	1 ćw. XX w.
34	Drogoszów	10	budynek mieszkalno-gospodarczy	pocz. XX w.
35	Drogoszów	13	zespół młyna	kon. XIX w.
36	Dworzysko	1	budynek inwentarski i w zespole zakładu wychowawczego	1891 (?); 1 ćw. XX w.
37	Dworzysko	1	budynek inwentarski ii w zespole zakładu wychowawczego	1891 (?); 1 ćw. XX w.
38	Dworzysko	1	kaplica Serca Jezusa w zespole zakładu wychowawczego	1909 r.
39	Dworzysko	1	obora w zespole zakładu wychowawczego	1891 (?); 1 ćw. XX w.
40	Dworzysko	1	zakład wychowawczy	1891 r.; 1909 r.
41	Dworzysko		Dawny kościół klasztorny	
42	Dworzysko		Dom, dawny klasztor	
43	Dworzysko		Dawny spichlerz	
44	Dworzysko		Dawny spichlerz	
45	Dworzysko		Park podworski	
46	Jasienica Dolna	wyjazd w stronę Piątkowic	kapliczka	1930 (?) r.
47	Jasienica Dolna	22	plebania	2 poł. XVIII w.
48	Jasienica Dolna	24	szkoła katolicka, ob. dom mieszkalny	ok. 1900 r.
49	Jasienica Dolna	46	dom mieszkalny – willa „Jacket”	ok. 1910 r.
50	Jasienica Dolna	66	dom i sklep Juliusa Milde	2 poł. XIX w.
51	Jasienica Dolna	przy nr 88	kapliczka	1 ćw. XX w.

52	Jasienica Dolna	148	dom mieszkalny	1 ćw. XX w.
53	Jasienica Dolna	149	obory w zespole pałacowym	2 poł. XIX w.
54	Jasienica Dolna	149	oficyna w zespole pałacowym	XVIII/XIX w.
55	Jasienica Dolna	149	stajnia w zespole pałacowym	kon. XIX w.
56	Jasienica Dolna	149	stodoła w zespole pałacowym	2 poł. XIX w.
57	Jasienica Dolna		cmentarz parafialny w zespole kościoła	2 poł. XVIII w.
58	Jasienica Dolna		budynek dworca kolejowego	kon. XIX w.
59	Jasienica Dolna		Układ ruralistyczny	
60	Jasienica Dolna		Kościół parafialny pw. św. Marcina	
61	Jasienica Dolna		Park podworski	
62	Jasienica Dolna		Dwór- szkoła	
63	Jasienica Dolna		dom-poczta	
64	Jasienica Dolna	64	dom	
65	Jasienica Dolna	69	dom	
66	Jasienica Dolna	69	Spichlerz z bramą	
67	Jasienica Dolna	94	Dom oraz mur z bramą i furką	
68	Jasienica Dolna	103	Dom oraz mur z bramą i furką	
69	Jasienica Dolna	104	Dom oraz mur z bramą i furką	
70	Jasienica Dolna	156	dom	
71	Jasienica Dolna	156	spichlerz	
72	Lasocice	przy nr 22	krzyż	1924 r.
73	Lasocice		park w zespole dworskim	kon. XIX w.
74	Lasocice	52	dom mieszkalny w zespole młyna	1 poł. XIX w.
75	Lasocice	52	młyn	1 poł. XIX w.
76	Lasocice	przy nr 78	kapliczka	1 ćw. XX w.
77	Lasocice		Kościół filialny pw. św. Franciszka z Asyżu	
78	Lasocice		Ogrodzenie kościoła z bramkami	
79	Lasocice		dwór	
80	Lasocice	20	dom	
81	Łambinowice	ul. 1 Maja 1	budynek zarządu poligonu	ok. 1900 r.
82	Łambinowice	ul. 22 lipca/Polna	kapliczka	ok. 1920 r.

83	Łambinowice	ul. 22 lipca 10	dom mieszkalny	pocz. XX w.
84	Łambinowice	ul. Budzieszowicka 8	zespół mleczarni	4 ćw. XIX w.
85	Łambinowice	ul. Dworcowa 1	budynek dworcowy, ob. poczta	4 ćw. XIX w.
86	Łambinowice	ul. Dworcowa 3	dworzec z bud. spedycji (?)	4 ćw. XIX w.
87	Łambinowice	ul. Kolejowa 3	budynek mieszkalno-usługowy	I. 20/30 XX w.
88	Łambinowice	ul. Kolejowa 4	dom mieszkalny	ok. 1920 r.
89	Łambinowice	ul. Kolejowa 18	dom mieszkalny wielorodziny	I. 30-te XX w.
90	Łambinowice	ul. Mickiewicza 1	szkoła	I. 20-te XX w.
91	Łambinowice	ul. Mickiewicza 10	budynek mieszkalno-gospodarczy	pocz. XX w.
92	Łambinowice	ul. Mickiewicza 14	budynek mieszkalno-gospodarczy	pocz. XX w.
93	Łambinowice	ul. Mickiewicza, wyjazd w stronę Okopów	krzyż	ok. 1910-20 r. (coś starszy ?)
94	Łambinowice	ul. Muzealna 1	kasyno oficerskie w zespole poligonu, ob. GOKSIR	4 ćw. XIX w.
95	Łambinowice	ul. Muzealna 1	park w zespole poligonu	2 poł. XIX w.
96	Łambinowice	ul. Obozowa 1	dom mieszkalny	dat. 1910 r.
97	Łambinowice	ul. Obozowa 3	dom mieszkalny	I. 20-te XX w.
98	Łambinowice	ul. Obozowa 10	dom mieszkalny	I. 20-te XX w.
99	Łambinowice	ul. Obozowa 42	barak dla szeregowych i podoficerów w zespole poligonu, ob. dom mieszk.	4 ćw. XIX w.
100	Łambinowice	ul. Obozowa 44	barak dla szeregowych i podoficerów w zespole poligonu, ob. dom mieszk.	3 ćw. XIX w.
101	Łambinowice	ul. Obozowa 56	dom mieszkalny	I. 30/40-te XX w.
102	Łambinowice	ul. Obozowa 58	kasyno podoficerskie w zespole poligonu, ob. bud. admin.	I. 20-30-te XX w.
103	Łambinowice	ul. Obozowa, wyjazd w stronę Goszczowic	cmentarz jeniecki w zespole obozu	1870 r.
104	Łambinowice	ul. Zawadzkiego 2	budynek mieszkalno-gospodarczy	1 ćw. XX w.
105	Łambinowice	ul. Zawadzkiego 22	dom mieszkalny	1 ćw. XX w.
106	Łambinowice	ul. Zawadzkiego 23	dom mieszkalny	ok. 1910-20 r.
107	Łambinowice	ul. Zawadzkiego 27	dom wycużny, ob. mieszkalno-usługowy	ok. 1910-20 r.
108	Łambinowice	ul. Zawadzkiego 29	dom mieszkalny – willa, ob. posterunek policji	I. 30-te XX w.
109	Łambinowice	ul. Zawadzkiego 32	plebenia	XIX/XX w.

110	Łambinowice	ul. Zawadzkiego 33	dwór, ob. ZGK	XIX/XX w.
111	Łambinowice	ul. Zawadzkiego 33	park dworski	pocz. XX w.
112	Łambinowice	ul. Zawadzkiego	kościół parafialny p.w. św. Marii Magdaleny	1873 r.
113	Łambinowice	ul. Zawadzkiego	grobowiec w zespole kościoła	ok. 1910 r.
114	Łambinowice	ul. Zawadzkiego	mur w zespole kościoła	XVI-XVIII w.; 2 poł. XIX w.
115	Łambinowice	ul. Zielona 1	stodoła	pocz. XX w.
116	Łambinowice	ul. Zielona 11	dom mieszkalny - willa	I. 20-te XX w.
117	Łambinowice		Budynek administracyjny POM	
118	Łambinowice	ul. Budzieszowicka 4	Dom zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety	
119	Łambinowice		Miejsce Pamięci Narodowej-teren byłego obozu	
120	Łambinowice	ul. Kolejowa 17	Budynek mieszkalny	
121	Malerzowie Wielkie	5/5a	dwór	2 poł. XIX w.
122	Malerzowie Wielkie	7	cmentarz w zespole kościoła	XVII w.
123	Malerzowie Wielkie	7	mur w zespole kościoła	XVII w.
124	Malerzowie Wielkie	20	budynek mieszkalno-gospodarczy	1 ćw. XX w.
125	Malerzowie Wielkie	36	budynek mieszkalno-gospodarczy	1 ćw. XX w.
126	Malerzowie Wielkie	62	budynek mieszkalno-gospodarczy	I. 20-te XX w.
127	Malerzowie Wielkie	62	budynek gospodarczy	pocz. XX w.
128	Malerzowie Wielkie	62	stodoła	pocz. XX w.
129	Malerzowie Wielkie		Kościół filialny pw. św. Wawrzyńca	
130	Malerzowie Wielkie		park	
131	Mańkowice-Bardno	przy drodze Mańkowice-Bardno	krzyż	ok. 1917 r.
132	Mańkowice	przy drodze Mańkowice-Jasdienica Dolna	kapliczka	1 ćw. XX w.
133	Mańkowice	przy nr 13	kapliczka	XIX/XX w.
134	Mańkowice	28a	mur z bramą w zespole kościoła	XVII-XVIII w.
135	Mańkowice	31	budynek mieszkalno-gospodarczy	ok. 1910-20 r.
136	Mańkowice	przy nr 33	kapliczka	kon. XIX w.
137	Mańkowice	64	dom mieszkalny	I. 20-te XX w.
138	Mańkowice	71	budynek mieszkalno-gospodarczy	1 ćw. XX w.

139	Mańkowice	72	budynek mieszkalno-gospodarczy	ok. 1900-1910 r.
140	Mańkowice	73	budynek mieszkalno-gospodarczy	ok. 1910-20 r.
141	Mańkowice	74	budynek mieszkalno-gospodarczy	ok. 1910-20 r.
142	Mańkowice	85	dom mieszkalny - willa	I. 20-te XX w.
143	Mańkowice	105	dwór	XVIII w.; pocz. XX w.
144	Mańkowice		Kościół filialny pw. św. Mateusza	
145	Mańkowice		Układ ruralistyczny wsi	
146	Mańkowice		Kaplica pw. św. Jadwigi	
147	Mańkowice		kaplica-dzwonnica	
148	Mańkowice		szkoła	
148	Mańkowice	13	spichlerz	
150	Mańkowice		Dworzec kolejowy	
151	Okopy	9	ofycyna w zespole dworskim	XIX/XX w.
152	Okopy	11	stajni z wozownią (?) w zespole dworskim	XIX/XX w.
153	Okopy	11	obora I w zespole dworskim	XIX/XX w.
154	Okopy	11	obora II w zespole dworskim	XIX/XX w.
155	Okopy	11	stodoła I w zespole dworskim	XIX/XX w.
156	Okopy	11	stodoła II w zespole dworskim	XIX/XX w.
157	Okopy	12	dom mieszkalny	1909 r.
158	Okopy	wyjazd w stronę Łambinowic	krzyż	1919 r.
159	Okopy		dwór	
160	Okopy		Park dworski	
161	Piątkowice	10a	kaplica	kon. XIX w.
162	Piątkowice	14	dom mieszkalny	XIX/ XX w.
163	Piątkowice	przy nr 31b/31c	kapliczka	4 ćw. XIX w.
164	Piątkowice	38	budynek mieszkalno-gospodarczy	1 ćw. XX w.
165	Piątkowice	39	dom mieszkalny	1 ćw. XX w.
166	Piątkowice	39	obora	1 ćw. XX w.
167	Piątkowice	39	stodoła	1 ćw. XX w.
168	Piątkowice	47a	zagroda młyńska	poł. XIX w.
169	Piątkowice	48	dom mieszkalny	4 ćw. XIX w.
170	Piątkowice	54	budynek mieszkalno-gospodarczy	1 ćw. XX w.
171	Piątkowice	60a	kaplica p.w. św. Jadwigi	4 ćw. XIX w.
172	Piątkowice		Układ ruralistyczny wsi	
173	Sowin	9	dom mieszkalny	ok. 1920-30 r.
174	Sowin	15	dom mieszkalny	ok. 1910 r.
175	Sowin	97	budynek mieszkalno-gospodarczy	pocz. XX w.
176	Sowin	123	dom mieszkalny	XVIII i XX w.
177	Sowin	przy nr 89a	kaplica	1 poł. XIX w.; XX w.

178	Szadurczyce	przy drodze Szadurczyce-Łambinowice	kapliczka	ok. 1910 r.
179	Szadurczyce	12	budynek mieszkalno-gospodarczy	1 ćw. XX w.
180	Szadurczyce	27	budynek mieszkalno-gospodarczy	1 ćw. XX w.
181	Wierzbie	15	cmentarz parafialny w zespole kościoła	2 poł. XVIII w.
182	Wierzbie	15	kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża św.	1905/6 r.
183	Wierzbie	15	mur w zespole kościoła	pocz. XX w.
184	Wierzbie	17	plebania	1905/6 r.
185	Wierzbie	22	dom mieszkalny	I. 20-30 XX w.
186	Wierzbie	23	kordegarda (?) w zespole pałacowo-folwarcznym	pocz. XX w.
187	Wierzbie	23c	obora w zespole pałacowo-folwarcznym	2 poł. XIX w.
188	Wierzbie	23c	stodoła w zespole pałacowo-folwarcznym	2 poł. XIX w.
189	Wierzbie	23e	bud. gospodarczy w zespole pałacowo-folwarcznym	ok. 1870 r.
190	Wierzbie	24	szkoła	ok. 1900 r.
191	Wierzbie	48	budynek mieszkalno-gospodarczy	pocz. XX w.
192	Wierzbie	55	budynek mieszkalno-gospodarczy	I. 20-30-te XX w.
193	Wierzbie	56	budynek mieszkalno-gospodarczy	ok. 1910-20 r.
194	Wierzbie	62	budynek mieszkalno-gospodarczy	1904 r.
195	Wierzbie	63	budynek mieszkalno-gospodarczy	1909 r.
196	Wierzbie	81	stodoła	pocz. XX w.
197	Wierzbie	87	budynek mieszkalno-gospodarczy	ok. 1920 r.
198	Wierzbie	99	budynek mieszkalno-gospodarczy	ok. 1910-20 r.
199	Wierzbie	138	budynek mieszkalno-gospodarczy	ok. 1910-20 r.
200	Wierzbie	170	budynek mieszkalno-gospodarczy	ok. 1910-20 r.
201	Wierzbie		Pozostałości dawnego parku pałacowego	
202	Wierzbie		Ogrodzenie dawnego zespołu pałacowego z bramą	
203	Wierzbie		Kaplica cmentarna	

Dla obiektów objętych ochroną konserwatorską przewidziane są funkcje nawiązująca do ich pierwotnego przeznaczenia:

a.	Obiekty i zespoły sakralne	- funkcja religijna, mieszkalna
b.	Zespoły pałacowe, dworskie	- funkcja mieszkaniowa, administracyjna, usługowa lub mieszana, itp.;
c.	Budynki, zagrody i in.	- funkcja mieszkaniowa, gospodarcza, usługowa lub mieszana, itp.;
d.	Parki	- funkcja rekreacyjno – wypoczynkowa w powiązaniu z w/w zespołem pałacowym lub dworskim;
e.	Cmentarze	- adaptacja funkcji w powiązaniu z funkcją religijną ;
f.	Stanowiska archeologiczne	- zabudowa, prace ziemne, prowadzenie upraw polowych - po uprzednim uzyskaniu zezwolenia OWKZ i ewentualnie przeprowadzeniu prac wykopaliskowych

Ochroną obejmuje się następujące obszary kulturowe, dla których ustanawia się strefy ochrony konserwatorskiej:

Łambinowice - obszar obozu jeńców wojennych – Pomnik Pamięci Narodowej oraz na cmentarzach wojskowych z okresów wojen prusko-francuskiej I Światowej i II Światowej:

Strefa „B” – ochrony konserwatorskiej dóbr kultury i zachowanych elementów zabytkowych,

Strefa „K” – ochrony krajobrazu, obejmująca teren obozu oraz cmentarzy jeńców wojennych, w powiązaniu z granicą ochrony krajobrazu Borów Niemodlińskich

Strefa „E” – ekspozycji zabytkowego układu obejmująca teren wzdłuż ulicy Obozowej, z istniejącą przedwojenną zabudową powstałą równoległe z obozem jenieckim;

Dworzysko /Hunów/ - wydzielony zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem

Strefa „B” – ochrony elementów zabytkowych - rewaloryzacja zespołu z restauracją parku przypałacowego z przeznaczeniem na siedzibę fundacji, centrum hotelowo - konferencyjne, itp.

Jasienica Dolna – zespół pałacowo – parkowy z folwarkiem – rekonstrukcja założenia pałacowo folwarcznego z przeznaczeniem na mieszkalnictwo zbiorowe z funkcją usługową – centrum konferencyjno -hotelowe itp. i ewentualnym zachowaniem funkcji usługowej- szkoły podstawowej w budynku pałacu.

Okopy – zespół pałacowo-parkowy z folwarkiem

Strefa „B” – ochrony elementów zabytkowych obejmująca zespół pałacowo - parkowy – rewaloryzacja całości założenia z przeznaczeniem na mieszkalnictwo zbiorowe z funkcją usługową, siedzibę fundacji, centrum hotelowo - konferencyjne, itp.

Malerzowice, Bielice, Jasienica Dolna, Mańkowice, Łambinowice, Wierzbie

Strefa „OW” – obserwacji archeologicznych

3. Zakres ochrony konserwatorskiej obiektów zabytkowych.

Zakres ochrony konserwatorskiej ustalonej w studium dla tych obiektów zabytkowych wymaga zachowania :

- bryły obiektu i dachu co do kształtu, materiału, podziałów w elewacji , stolarki okiennej i drzwiowej,
- wystroju architektonicznego.

Wszelkie działania projektowe, remontowe i inwestycyjne związane z tymi obiektami należy uzgadniać z Opolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

4. Miejsca pamięci narodowej.

Na terenie gminy znajduje się obóz jeniecki stanowiący pomnik pamięci narodowej. W studium wyznacza się obszar kulturowy obejmujący obszar obozu jeńców wojennych – Pomnik Pamięci Narodowej oraz cmentarze wojskowe z okresów wojen prusko-francuskiej, I Światowej i II Światowej.

Część obszaru kulturowego (w rejonie muzeum) znajduje się w granicach obowiązującego planu miejscowego rejonu ulicy Obozowej w Łambinowicach.

5. Zabytkowe układy ulicowe.

Na obszarach historycznie ukształtowanych centralnych części wsi Budzieszowice, Bielice, Malerzowice, Lasocice, Łambinowice, Mańkowice, Jasienica Dolna, Sowin, Szadurczyce, Wierzbie zaleca się zachowanie zabytkowego układu dróg i ulic oraz uzgadnianie działalności inwestycyjnej z właściwym Konserwatorem Zabytków w Opolu.

6. Cmentarze zabytkowe.

Ważnym dziedzictwem kulturowym są istniejące cmentarze, cmentarze zamknięte oraz tereny zieleni pocmentarnej, usytuowane przeważnie w otoczeniu zespołów kościelnych, usytuowane w miejscowościach: Bielice, Jasienica Dolna, Lasocice, Łambinowice, Malerzowice, Mańkowice, Wierzbie, Szadurczyce, z cennymi zabytkami sztuki sepulkarnej, zachowanym układem alejek i ścieżek cmentarnych, w otoczeniu okazałego starodrzewu. Obiekty te należy pielęgnować dla uwypuklenia ich wartości kulturowych oraz ekspozycji w krajobrazie miejscowości.

7. Stanowiska archeologiczne.

Do elementów zachowanego dziedzictwa kulturowego należą również stanowiska archeologiczne. Głównym zagrożeniem dla tych ostatnich jest rolnicze i przemysłowe użytkowanie gruntów /np. żwirowiska/. Dotyczy to stanowisk archeologicznych usytuowanych w okolicy Bielice, Malerzowic. Ochronie podlegają wszystkie stanowiska archeologiczne wg poniższego wykazu:

Wykaz stanowisk archeologicznych usytuowanych na terenie gminy Łambinowice.

1. **Bielice**, st. nr 1-osada wielokulturowa i cmentarzysko ciałopalne (kultura łużycka, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze). Stanowisko zlokalizowane na działkach gruntowych nr 481/2,481/3, 482, 483/1/, 483/3, 484/4, 484/2, 484/3, 485/1, 485/2, 485/4, 486/3, 486/4, 486/5, 487/1, 487/2, 488/1, 488/2 . Stanowisko wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego pod nr A-273/79. Część stanowiska naruszona została w trakcie eksploatacji kruszywa.
2. Bielice, st. nr 2 - osada ludności kultury łużyckiej z okresu halsztackiego zlokalizowana na działce gruntowej nr 327. Stanowisko wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego pod nr A-86/68.
3. Bielice, st. nr 3 - osada datowana na okres wpływów rzymskich (III-IV w n.e.), zlokalizowana na działkach gruntowych nr 469, 471, 472, 473/1, 473/2, 474. Stanowisko wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego pod nr A-274/70.
4. Bielice, st. nr 4 – ślad osadnictwa i punkt osadniczy kultury łużyckiej.
5. Bielice, st. nr 5 - osada wielokulturowa z epoki brązu, okresu halsztackiego , dz.491/3.
6. Bielice, st. nr 6 –punkt osadniczy pradziejowy i średniowieczny XIV-XV,dz.478, 479.
7. Bielice, st. nr 7 – punkt osadniczy kultury łużyckiej.
8. Bielice, st. nr 8 – ślad osadnictwa z epoki kamienia,dz.42.
9. Bielice, st. nr 9 – punkt osadniczy z epoki kamienia i okresu rzymskiego.
10. **Budzieszowice**, st. nr 1– punkt osadniczy z paleolitu i mezalitu.
11. Budzieszowice, st. nr 2– ślad osadnictwa z neolitu.
12. Budzieszowice, st. nr 3– ślad osadnictwa z neolitu.
13. **Jasienica Dolna**, st. nr 1 – grodzisko (domniemane) XIV-XVw.
14. Jasienica Dolna, st. nr 2 – punkt osadniczy z epoki brązu.
15. Jasienica Dolna, st. nr 3 – punkt osadniczy z neolitu.
16. Jasienica Dolna, st. nr 4 – średniowieczny punkt osadniczy XIV-XVw.
17. Jasienica Dolna, st. nr 5 - osada średniowieczna zlokalizowana na działce gruntowej nr 334, 335, 338.
18. Jasienica Dolna, st. nr 6 - ślad osadnictwa datowany na epokę kamienia i okres średniowieczny zlokalizowany na działkach gruntowych nr 300 i 301.
19. Jasienica Dolna, st. nr 7 - stanowisko wielokulturowe (epoka kamienia, kultura łużycka, średniowiecze), zlokalizowane na działce gruntowej nr 386.
20. Jasienica Dolna, st. nr 8 - ślad osadnictwa z epoki kamienia zlokalizowany na działce gruntowej nr 265/1.
21. Jasienica Dolna, st. nr 9 - osada średniowieczna zlokalizowana na działce gruntowej nr 486.

22. Jasienica Dolna, st. nr 10 - pradziejowy ślad osadnictwa zlokalizowany na działkach gruntowych nr 492, 493.
23. Jasienica Dolna, st. nr 11 - osada średniowieczna zlokalizowana na działce gruntowej nr 402/1.
24. Jasienica Dolna, st. nr 12 - osada średniowieczna zlokalizowana na działce gruntowej nr 376/1
25. Jasienica Dolna, st. nr 13 - osada datowana na epokę kamienia i ślady osadnictwa pradziejowego i średniowiecznego. Stanowisko zlokalizowane na działkach gruntowych nr 346, 352, 377, 378.
26. Jasienica Dolna, st. nr 14 - osada średniowieczna i pradziejowy ślad osadnictwa zlokalizowany na działce gruntowej nr 342.
27. Jasienica Dolna, st. nr 15 – punkt osadniczy z paleolitu.

28. **Lasocice**, st. nr 1 –ślad osadnictwa osadniczy z późnego średniowiecza.
29. Lasocice, st. nr 2 –nowożytny ślad osadnictwa.
30. Lasocice, st. nr 3 –ślad osadnictwa i punkt osadniczy pradziejowy i średniowieczny.
31. Lasocice, st. nr 4 – grodzisko z późnego średniowiecza.

32. **Łambinowice**, st.nr 1 – pracownia krzemieniarska z epipaleolitu.
33. Łambinowice, st.nr 2 – ślad osadnictwa z epoki kamienia.
34. Łambinowice, st.nr 3 – ślad osadnictwa z neolitu.
35. Łambinowice, st.nr 4 – ślad osadnictwa z średniowiecza.
36. Łambinowice, st.nr 5 – średniowieczny punkt osadniczy.
37. Łambinowice, st.nr 6 – pradziejowy ślad osadnictwa oraz ślad wczesnośredniowieczny.
38. Łambinowice, st.nr 7 – średniowieczny ślad osadnictwa.
39. Łambinowice, st.nr 8 – ślad osadnictwa z paleolitu.

40. **Malerzowice Wielkie**, st.nr 1 - ślad osadnictwa z neolitu.
41. Malerzowice Wielkie, st.nr 2 - punkt osadniczy datowany na epokę kamienia i czas trwania kultury łużyckiej.

42. **Mańkowice**, st. nr 1 – punkt osadniczy z neolitu.
43. Mańkowice, st. nr 2 - osada średniowieczna zlokalizowana na działce gruntowej nr 50.
44. Mańkowice, st. nr 4 – punkt osadniczy średniowieczny VI-Xw.
45. Mańkowice, st. nr 5 – punkt osadniczy z epoki brązu.
46. Mańkowice, st. nr 6 – wał czworoboczny z wczesnego średniowiecza.
47. Mańkowice, st. nr 7 – ślad osadnictwa z neolitu.
48. Mańkowice, st nr 8 - osada średniowieczna zlokalizowana na działce gruntowej nr 346.
49. Mańkowice, st. nr 9 - grodzisko późnośredniowieczne zlokalizowane na działce gruntowej nr 49. Stanowisko wpisane do rejestru zabytków województwa opolskiego pod nr A-48/66.
50. Mańkowice, st. nr 10 - ślad osadnictwa datowany na młodszą epokę kamienia (neolit) oraz punkt osadniczy kultury przeworskiej.
51. Mańkowice, st. nr 11 - ślad osadnictwa datowany na epokę kamienia, zlokalizowany na działce gruntowej nr 422.

52. **Piątkowice**, st.nr 1 – punkt osadniczy kultury przeworskiej i średniowieczny

53. Piątkowice, st.nr 2 – średniowieczny ślad osadnictwa.
54. Piątkowice, st. nr 3 - pradziejowy ślad osadnictwa i punkt osadniczy kultury amfor kulistych. Zlokalizowany na działce gruntowej nr 127/3.
55. Piątkowice, st.nr 4 – średniowieczny ślad osadnictwa.
56. Piątkowice, st.nr 5 – grodzisko (zamek) średniowieczne XIII – XIVw.
57. Piątkowice (Jutrocice Dolne), st.nr 6 – osada kultury przeworskiej, dz.374/2, 375.
58. Piątkowice (Jutrocice Dolne), st.nr 7 – średniowieczna osada, pracownia hutnicza z XIV-XVw., dz.377.
59. Piątkowice st.nr 8 – późnośredniowieczna osada, dz.55/2, 344/4.
60. Piątkowice, st.nr 9 – średniowieczna osada, pracownia hutnicza z XIV-XVw., dz.634/1.
61. **Szadurczyce**, st.nr 1 – ślad osadnictwa (moneta).

62. **Wierzbie**, st.nr 1 – ślad osadnictwa z neolitu.
63. Wierzbie, st.nr 2 - osada średniowieczna i pradziejowy ślad osadnictwa zlokalizowany na działkach gruntowych nr 508, 224/2 ALP.
64. Wierzbie, st.nr 3 – punkt osadniczy, schyłek późnego średniowiecza, dz.8,9.
65. Wierzbie, st.nr 4 –punkt osadniczy pradziejowy i z późnego średniowiecza XVw., dz.402/1; 402/2; 404.
66. Wierzbie, st.nr 5 – ślad osadnictwa z epoki kamienia i wczesnego brązu, dz.103.

67. **Sowin**, st.nr 1 – punkt osadniczy z neolitu.
68. Sowin, st.nr 2 – punkt osadniczy z epoki kamienia.
69. Sowin, st.nr 3 – punkt osadniczy z neolitu.
70. Sowin, st.nr 4 – punkt osadniczy z neolitu.
71. Sowin, st.nr 5 – punkt osadniczy z późnego średniowiecza.
72. Sowin, st.nr 6 – punkt osadniczy z epoki kamienia.
73. Sowin, st.nr 7 – pracownia krzemieniarska datowana na paleolit górny i schyłkowy, wpis do rejestru zabytków nr A-48/2005, lokalizacja na dz.gr nr 18, 109,110, 111
74. Sowin, st.nr 8 – ślad osadnictwa z epoki kamienia.
75. Sowin, st.nr 9 – obozowisko z epoki kamienia zlokalizowane na dz.gr.nr 118/1,118/2,119.
76. Sowin, st.nr 10 – obozowisko datowane na paleolit schyłkowy zlokalizowane na dz.gr.nr 42,43.
77. Sowin, st.nr 11– pracownia krzemieniarska datowana na paleolit schyłkowy, lokalizacja na dz.gr nr 668, 669.

1. Wszystkie przedsięwzięcia ziemne (budowy, roboty instalacyjne - gazociągi, wodociągi, kanalizacje, kable energetyczne i telefoniczne), rowy melioracyjne, tworzenie nowych wybiegów kruszywa i wysypisk śmieci oraz inne prace ziemne, muszą być uzgadniane z Opolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w Opolu.
2. Prace ziemne wykonywane w obrębie i w pobliżu stanowiska archeologicznego wymagają nadzoru specjalisty.
3. Naruszenie stanowiska archeologicznego jest możliwe tylko po wcześniejszym przebadaniu tegoż na koszt inwestora, po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu.
4. Grodziska nie mogą zostać naruszone.

5. Dokładne dane dotyczące chronologii i lokalizacji stanowisk archeologicznych oraz wgląd do materiałów archiwalnych uzyskać można w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Opolu, ul. Piastowska 14.
6. O każdorazowym znalezisku archeologicznym należy informować Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu, ul. Piastowska 14.

UWAGI:

Na opiniowanym obszarze znane są ponadto stanowiska archeologiczne odkryte w okresie przedwojennym, ale bliżej niezlokalizowane w terenie.

8. Parki dworskie i obszary chronionego krajobrazu.

Parki dworskie stanowią w większości cenne obiekty przyrodnicze, będąc równocześnie dokumentami sztuki ogrodniczej podziwianej przez szereg pokoleń. Obiekty te są specyficzną formą zainwestowania, stanowią część materialnego i kulturowego dorobku lokalnego społeczeństwa

W gminie Łambinowice szczególną opieką należy objąć zespoły zieleni:

- przy zespole pałacowym w Okopach – rekompozycja założenia parkowego;
- w Dworzysku – restauracja parku przypałacowego;
- w Mańkowicach – rewaloryzacja w powiązaniu z istniejącym kompleksem leśnym;
- we Wierzbiu – rewaloryzacja w powiązaniu z istniejącym kompleksem leśnym;
- teren w granicach tzw. „ścieżki dydaktycznej” obejmującej część terenów leśno-parkowych byłego obozu – muzeum jeńców wojennych w Łambinowicach i Pomnika walki i męczeństwa usytuowanego w okolicach Szadurczyc.

Gmina Łambinowice w części północno-wschodniej objęta jest obszarem chronionego krajobrazu lasów Niemodlińskich. W związku z tym wprowadzono na tym obszarze ograniczenia funkcjonalno - przestrzenne mające za zadanie utrzymanie najcenniejszych walorów krajobrazowych i kulturowych, zgodnych z zasadami ekologii rozwoju przestrzennego oraz stworzenia terenów dla turystyki i rekreacji.

Utrzymanie takiego układu jest bezwzględnie konieczne dla zapewnienia poprawnego funkcjonowania i eksponowania wartości środowiska kulturowego gminy.

W zachodniej części gminy w dolinie Nysy Kłodzkiej projektowany jest OChK Dolina Nysy Kłodzkiej.

VI. KIERUNKI ROZWOJU FUNKCJI PRODUKCYJNYCH.

1. Kierunki rozwoju rolnictwa.

1.1 Użytkowanie gruntów rolnych.

W aktualnej strukturze użytkowania gruntów w gminie największy udział mają użytki rolne (66%), a w dalszej kolejności lasy (19%). Pozostałe grunty obejmujące tereny zabudowane, komunikacyjne, wody, tereny eksploatacyjne i inne zajmują 26 % powierzchni gminy.

W strukturze użytków rolnych zdecydowanie przeważają grunty orne (63%). Największy udział w użytkowaniu gruntów w indywidualnych gospodarstwach rolnych mają użytki rolne (96%); z tego w 89% grunty orne.

Największą obszarowo wsią są Łambinowice (2578 ha), a najmniejszymi obszarowo są wsie Szadurczyce (292ha) i Drogoszów (339 ha). Procent gruntów rolnych waha się od 39% (w Łambinowicach) do 93%(w Budzieszowicach).

Określony w studium układ przestrzenny gminy wskazuje na przewidywane zmiany w strukturze użytkowania gruntów polegające na:

- obniżeniu udziału użytków rolnych do wielkości 60%-62%,
- zwiększenia udziału lasów do wielkości 25%,
- zwiększenia udziału terenów nierolniczych do wielkości 18%-20% (przy założeniu zmian w użytkowaniu terenu d.poligonu, który przekształcony został z terenów różnych (Tr) na użytki rolne (niskich klas bonitacyjnych) .

Wzrost udziału lasów wiązać się będzie z dodatkowymi zalesieniami określonymi w wyznaczonej granicy polno-leśnej, zgodnie z którą część użytków rolnych o najniższych walorach bonitacyjnych i częstokroć stanowiących enklawy wśród terenów leśnych przeznaczonych zostanie do zalesienia.

Priorytetowo zalesienia traktowane winny być na obszarze chronionego krajobrazu Borów Niemodlińskich. Powyższe zgodne jest również z zasadami użytkowania terenów położonych na obszarze chronionego krajobrazu określonych w Rozporządzeniu Wojewody Opolskiego w sprawie obszarów chronionych (Rozporządzenie Wojewody Opolskiego z dnia 17 maja 2000r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu w województwie opolskim Dz.U. Woj.Op.nr 20 poz.173). Dopuszcza się zalesienie terenów przyległych do zwartych kompleksów leśnych w pasie ok.100m od granic lasów.

Zgodnie ze zgłoszonymi do zmiany studium wnioskami dopuszcza się dodatkowe zalesienie następujących działek:

- we wsi Budzieszowice dz.184/1, 194, 195,
- we wsi Jasienica Dolna dz.nr 130, 444,
- we wsi Łambinowice dz.nr 1/1,
- we wsi Szadurczyce dz.nr 77.
- we wsi Malerzowice Wielkie dz.nr 19
- we wsi Drogoszów dz.nr.122/1, 150/2

Ponadto wyznacza się dodatkowy obszar przeznaczony do zalesienia w sąsiedztwie pomnika ofiar obozu w Łambinowicach.

Na obszarach ciągów ekologicznych, głównie w dolinach rzek dokonywać należy zmian w strukturze użytkowania samych użytków rolnych. Dotyczy to sukcesywnego przeznaczania gruntów ornych na użytki zielone. Procesy inwestycyjne związane z rozwojem komunikacji i funkcji mieszkaniowej, produkcyjnej, turystycznej pociągnie za sobą zajmowanie użytków rolnych. Tempo ubytku gruntów rolnych pozostanie w ścisłej korelacji z procesami inwestycyjnymi na obszarze gminy.

W zasadach polityki przestrzennej uwzględnić należy:

- zakaz lokalizacji przemysłowych ferm tuczu trzody chlewnej,
- ochronę kompleksów rolnych klas I-III przed przeznaczeniem na cele nierolne,
- ograniczenie dostępności gruntów rolnych klasy I-IV przed przeznaczeniem na cele nierolne.

Dopuszcza się wprowadzanie zalesień na terenach rolnych szczególnie na obszarach gruntów V i VI klasy bonitacyjnej z wyłączeniem obszarów cennych przyrodniczo.

1.2. Struktura stanu władania użytkami rolnymi.

Na ogólną powierzchnię użytków rolnych gminy wynoszącą 7775 ha wg. stanu ewidencji gruntów na 2005 r. w indywidualnych gospodarstwach rolnych pozostawało 4802 ha, co stanowi 60 % ogólnej powierzchni użytków rolnych w gminie. We władaniu sektora publicznego (Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, gospodarstw spółek mieszanych z przewagą mienia państwowego, zasobów gruntów, mienia komunalnego i rolniczych jednostek gospodarki uspołecznionej) jest 2973 ha - 40 %.

Spodziewać się należy, że sektor gospodarstw indywidualnych sukcesywnie zwiększać będzie swój potencjał. Główny przepływ użytków rolnych do sektora indywidualnego następować będzie z AWR SP.

Tym samym nastąpi wzrost wielkości indywidualnych gospodarstw rolnych. Tendencja ta może być spotęgowana w przypadku zmniejszenia ilości gospodarstw rolnych. Wg spisu rolniczego 2002r. w gminie było 850 indywidualnych gospodarstw rolnych, a średnia wielkość indywidualnego gospodarstwa rolnego wynosi 5,6 ha.

Procesy wzrostu wielkości gospodarstw spowodują z czasem wzrost ich konkurencyjności. Obrót ziemią, jaki będzie miał miejsce, nie wpłynie na zmianę charakteru gminy, co oznacza że rolnictwo na obszarze wiejskim gminy pozostanie funkcją dominującą.

1.3. Program produkcji rolnej i inwestycji związanych z rolnictwem.

Produkcję rolną w obecnej gospodarce rynkowej stymuluje bądź limituje ekonomika, to znaczy, że dobór gatunków czy odmian w produkcji roślinnej czy kierunku w hodowli zwierząt uzależniony będzie od opłacalności.

Niemniej stwierdzić należy, że rolnictwo w gminie bazować winno na:

- dobrej i średniej jakości obszarach dla produkcji rolnej,
- wykorzystaniu warunków przyrodniczych i ekologicznych do uprawy warzyw i owoców,
- upowszechnieniu zasad rolnictwa ekologicznego,
- stworzenie nowoczesnej bazy hodowlanej tylko w technologiach bezpiecznych dla środowiska poprzez modernizację i budowę nowoczesnych stanowisk inwentarskich,
- rozwoju hodowli na obszarze chronionego krajobrazu i w obszarach ciągów ekologicznych, w związku ze zmianą struktury użytkowania gruntów rolnych na tym obszarze - przekształcaniem gruntów ornych na użytki zielone,
- pełniejszym wykorzystaniu bazy produkcyjnej,
- przeprowadzeniu remontów obiektów produkcyjnych w złym stanie technicznym lub ich wymianie na obiekty nowe (dostosowane do nowych technologii produkcyjnych), z jednoczesną rozbiórką obiektów nie nadających się do dalszego wykorzystania lub nieopłacalnych pod względem ekonomicznym do remontu,
- tworzeniu bazy przetwórczej,
- rozwoju usług dla rolnictwa,
- rozszerzenie infrastruktury technicznej zwiększającej atrakcyjność inwestycyjną terenów wiejskich.

W procesie restrukturyzacji obszarów wiejskich uwzględnić należy :

- zwiększanie powierzchniowe gospodarstw wiejskich,

- rozwój rzemiosła na bazie istniejących zagród i nieczynnych ośrodków produkcyjnych rolnictwa (m.in. po b.pgr),
- rozwój agroturystyki.

2. Kierunki rozwoju przestrzennego funkcji produkcyjnych pozarolniczych.

Potencjał istniejącego w gminie przemysłu i jego struktura gałęziowa nie zapewnia dostatecznej liczby miejsc pracy oraz dynamicznego rozwoju funkcji przemysłowej. Pozarolnicze funkcje produkcyjne obejmujące przemysł, budownictwo, składy magazyny skoncentrowane są głównie w Łambinowicach. Znacznie mniejsza koncentracja jest we wsi Jasienica Dolna, a we wsi Malerzowice Wielkie funkcja przemysłowa związana jest głównie z prowadzoną eksploatacją kruszywa. Na pozostałym obszarze funkcje te mają charakter marginalny. Pomimo utrzymujących się tendencji spadkowej aktywności gospodarczej w Łambinowicach utrzymana została dotychczasowa struktura funkcjonalna, jako ośrodka przemysłowo - usługowego, gdzie udział zatrudnienia w przemyśle jest wyższy od zatrudnienia w szeroko pojętych usługach.

Program rozwoju pozarolniczych miejsc pracy, w świetle spodziewanego spadku zatrudnienia w rolnictwie, stawiać należy w rzędzie zadań priorytetowych, decydujących o realizacji podstawowego celu rozwoju, jakim jest zdecydowane obniżenie bezrobocia i poprawa warunków życia mieszkańców gminy.

Polityka związana z realizacją powyższego programu uwzględnić powinna :

- maksymalne wykorzystanie istniejącej bazy przemysłowo-składowej na cele produkcyjne,
- stworzenie warunków dla rozwoju funkcji przemysłowej, poza strefą zainwestowania we wsi Łambinowice przy drodze Łambinowice - Wierzbie,
- zagospodarowanie części d.poligonu wojskowego w Łambinowicach pod funkcje przemysłowo-składowe (jako jedna z alternatyw zagospodarowania tego obszaru),
- preferencje w lokalizacji na terenie gminy zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego m.in. dla grup producenckich i różnych form obsługi rolnictwa,
- restrukturyzację własnościową istniejących przedsiębiorstw,
- restrukturyzację technologiczną zmierzającą do większej konkurencyjności produkowanych wyrobów; w tym realizację programu produkcji czystej ekologicznie,
- dopuszczenie drobnej produkcji i usług rzemiosła produkcyjnego w obrębie zabudowy zagrodowej na obszarach wiejskich pod warunkiem zachowania wymogów ochrony środowiska,
- w programie promocji gminy (dla uzyskania inwestorów) wskazać należy w sferze walorów miejscowości gminnej – tradycje przemysłowe w zakresie przemysłu elektromaszynowego oraz spożywczego oraz obszaru gminy Łambinowice jako obszaru czystego ekologicznie - predestynowanego do lokalizacji zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego.

Na terenie gminy wprowadza się przedsięwzięcia produkcyjne pozyskania energii ze źródeł odnawialnych (woda, wiatr, słońce i in.):

- lokalizację parków wiatrowych w ramach obowiązującego miejscowego planu,
  - terenów produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w postaci energii wiatru.
- dopuszcza się lokalizację terenów produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w postaci farmy fotowoltaicznej na obszarach: gruntów byłego poligonu w Łambinowicach oraz na terenach wsi Bielice. Na obszarze wsi Bielice dopuszcza się przejściowe użytkowanie terenu na cele produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w postaci farmy fotowoltaicznej do czasu podjęcia eksploatacji kruszywa zgodnie z wydaną koncesją. Przewiduje się przeznaczenie terenu o wielkości ok. 350ha na terenach byłego poligonu . Potencjalna moc wytworzona z farmy fotowoltaicznej będzie wynosić ok. 180 MW. Farmy fotowoltaiczne zlokalizowane na terenach wyznaczonych w studium pod zabudowę przemysłową, w tym zabudowę systemami fotowoltaicznymi, stanowią przedsięwzięcia potencjalnie znacząco oddziałujące na środowisko, które podlegają procedurze ocen oddziaływania na środowisko, zgodnie z przepisami szczególnymi. Przy realizacji farm należy zastosować rozwiązania minimalizujące oddziaływania na środowisko m.in. stosowanie matowych (antyrefleksyjnych) powłok paneli słonecznych eliminujących oślepienie migrującego ptactwa, podziemny układ sieci elektroenergetycznych, i in.
- wprowadza się lokalizację terenów produkcji energii wody (elektrowni wodnej) w rejonie wsi Drogoszków, przy realizacji elektrowni wodnej należy uwzględnić rozwiązania umożliwiające migrację ryb (np.przeplawki),
- utrzymuje się produkcję wierzby energetycznej szczególnie w obszarach oczyszczalni ścieków Lasocice- Łambinowice.

Ostateczna weryfikacja możliwości realizacji przedsięwzięć **produkcyjnych pozyskania energii z w/w źródeł odnawialnych nastąpi na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.**

VII. KIERUNKI I ZASADY ROZWOJU TURYSTYKI I REKREACJI.

Znacznie większe znaczenie przypisać należy w rozwoju gminy funkcji turystycznej wykorzystując walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz unikatowe wartości kulturowe. Główne elementy możliwe do wykorzystania na cele turystyczno-rekreacyjne to:

- kompleksy leśne z zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi, użytkami ekologicznymi i pomnikami przyrody,
- „obszar pamięci” z Centralnym Muzeum Martyrologii Jeńców Wojennych w Łambinowicach , terenem poobozowym, cmentarzami z okresu I wojny światowej - stanowiący element pamięci i męczeństwa o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, będący miejscem martyrologii wojen światowych,
- wody otwarte; w tym rzeka Nysa Kłodzka, stawy,
- tereny wodne poeksploatacyjne w Malerzowicach,
- obiekty kultury materialnej z parkami krajobrazowymi,
- ścieżki turystyczno-przyrodniczo-historyczne na terenach poligonowych,
- muzeum sprzętu rolniczego w Piątkowicach,
- obszar byłego poligonu wojskowego .

W oparciu o w/w elementy przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe w studium wyznacza się następujące formy turystyki kwalifikowanej, które przyczynić się mogą do wzrostu znaczenia funkcji turystycznej jako wspomagającej rozwój gminy:

- turystyka „martyrologiczna”
- turystyka botaniczna,
- turystyka wędkarska,
- turystyka golfowa
- turystyka pobytowa i związana z wypoczynkiem świątecznym,
- turystyka rowerowa,

- turystyka konna,

Znacznego rozmachu nabrać winna w skali gminy agroturystyka oparta o w/w elementy przyrodniczo-krajobrazowe i kulturowe gminy. Do wsi o potencjalnie dużych walorach dla rozwoju agroturystyki wskazuje się:

- wieś Sowin
- wieś Malerzowice Wielkie
- wieś Piątkowice,
- wieś Wierzbie.

We wsi Sowin wskazuje się również w studium tereny przeznaczone pod budownictwo letniskowe.

Dużą szansą rozwojową może być w przypadku zaniechania realizacji terenów produkcyjnych przeznaczenie obszarów dawnego poligonu na cele usługowe. Obszar ten jest potencjalnym miejscem występowania wód termalnych.

Po przeprowadzeniu pełnego rozpoznania hydrogeologicznego i potwierdzeniu możliwości wykorzystania wód termalnych mógłby powstać ośrodek rekreacyjno-turystyczny z basenami wód termalnych o znaczeniu regionalnym.

Obszar ten ze względu na walory krajobrazowe mógłby również być przeznaczony pod budownictwo letniskowe.

Nie wyklucza się możliwości zagospodarowania całego terenu d. poligonu na cele usługowe związane ze sportem kwalifikowanym, turystyką (hotele, ośrodki turystyczne) i rekreacją. W ramach zagospodarowania istnieje możliwość reaktywowania wsi Klucznik na cele turystyczno-rekreacyjne.

Na terenach poeksploatacyjnych kruszywa we wsi Malerzowice Wielkie w przypadku rezygnacji z funkcji produkcyjnej (P,S) teren przeznacza się na cele funkcji rekreacyjno-turystycznej bez wprowadzania stałej zabudowy.

Dla właściwego rozwoju funkcji turystycznej wykorzystać należy istniejącą bazę wzbogaconą o dodatkowe elementy i dodatkowe urządzenia takie jak:

- informację turystyczną (punkty informacji turystycznej, wyznaczone trasy zwiedzania, wyznaczone punkty obserwacyjne, widokowe, in.),
- ścieżki turystyczne,
- parkingi z sanitariatami,
- motele, pensjonaty, campingi,
- gastronomia i „mała gastronomia”.

Warunkiem rozwoju turystyki w skali całej gminy jest wykorzystanie istniejącej bazy oraz stworzenie niezbędnych elementów zagospodarowania turystycznego. Niezbędnym również czynnikiem rozwoju jest promocja turystyczna i pełna informacja o wartościach turystycznych gminy.

VIII. KIERUNKI ROZWOJU I FUNKCJONOWANIA TERENÓW SPECJALNYCH.

1. Kierunki rozwoju i funkcjonowania terenów związanych z bezpieczeństwem publicznym.

W studium utrzymuje się w miejscowości gminnej Posterunek Policji. Innych terenów związanych z bezpieczeństwem publicznym nie wyznacza się na terenie gminy.

2. Kierunki rozwoju i funkcjonowania terenów specjalnych MON.

Na terenie gminy zlikwidowane zostały tereny specjalne MON (dawnego poligonu). Przeznacza się je w studium jako wielofunkcyjne tereny rozwojowe gminy. Tereny te pozostają w zasadniczej części w zasobach Agencji Własności Mienia Wojskowego i Gminy Łambinowice. Nie przewiduje się na obszarze gminy wyznaczenia nowych terenów wojskowych.

3. Kierunki rozwoju terenów związanych z ochroną przeciwpowodziową.

Podstawowym zabezpieczeniem przed powodzią, głównie wód powodziowych rzeki Nysy Kłodzkiej, pozostaną w gminie wały przeciwpowodziowe. Wały te po katastrofalnej powodzi z lipca 1997 roku wymagają wzmocnienia, modernizacji i naprawy i budowy nowych wałów na odcinkach niezabezpieczonych przeciwpowodziowo. Szczęólnego znaczenia nabiera wprowadzenie zabezpieczeń we wsiach Lasocice i Piątkowice. Zadania związane z modernizacją wałów powodziowych w tych miejscowościach zostały wprowadzone do proponowanego rejestru zadań wojewódzkich wynikających z planu województwa opolskiego. Tereny objęte powodzią wyłącza się z zainwestowania (wg granic określonych na rysunku studium).

Dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, oznaczonych orientacyjnie na rysunku studium, należy uwzględnić zakazy określone w obowiązujących przepisach szczególnych, dotyczące między innymi: lokalizowania inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania, wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych, sadzenia drzew lub krzewów, zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót i czynności, które mogłyby utrudnić ochronę przed powodzią oraz wpłynąć na pogorszenie jakości wód.

Zgodnie z Prawem wodnym na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, a w szczególności:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz innych obiektów budowlanych,
  - sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocniania brzegów, obwałowań lub odsypisk,
  - zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót.
- Dopuszcza się na tym obszarze prowadzenie robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód, a także robót związanych z utrzymywaniem lub odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z ich infrastrukturą.

Instrumentem zabezpieczenia przeciwpowodziowego powinien być system monitoringu na Nysie Kłodzkiej.

W studium nie wyklucza się możliwości budowy suchych zbiorników wodnych oraz wprowadza się nakaz uwzględniania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wskazanych w

„Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Nysy Kłodzkiej poniżej wodowskazu Bardo” zleconego przez RZGW Wrocław.

Dodatkowo należy wprowadzić nakaz pozostawienia bez zabudowy po obu stronach wszystkich naturalnych i sztucznych cieków wodnych, pasów o szerokości minimum 5m (licząc od górnej krawędzi brzegu cieku)- w celu umożliwienia zarządcom cieków wykonywania robót konserwacyjnych cieków.

IX. ZASADY GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ DOTYCZĄCE OBSZARÓW ZABUDOWANYCH.

1. Zabudowa mieszkaniowa.

Potencjalne możliwości rozwoju mieszkalnictwa na terenie gminy są stosunkowo korzystne. Przeprowadzona w ramach studium analiza istniejących zasobów mieszkaniowych, potrzeb mieszkaniowych oraz priorytetów polityki mieszkaniowej pozwoliła na przyjęcie następujących zasad

na terenach miejscowości gminy:

- Uwzględniając skalę wiejskich jednostek osadniczych gminy, realizację programu mieszkaniowego zasadniczo przewiduje się w formie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – MN- ($0,15 < I_n < 0,30$),
- Dopuszcza się intensyfikację zabudowy istniejących osiedli mieszkaniowych wielorodzinnych przy intensywności $I_n > 0,70$, poprzez uzupełnienie zabudowy i jej rozbudowę, polegającą na wprowadzeniu poddaszy użytkowych szczególnie w budynkach wielorodzinnych o płaskich dachach,
- Utrzymuje się tereny wyznaczone we wsi Jasienica Dolna w ramach obowiązującego planu miejscowego,
- Budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne- zakłada się ograniczoną realizację na terenie wsi: Łambinowice, Jasienica Dolna, Poligon- Klucznik w formie zabudowy szeregowej, małych domów mieszkalnych,
- Zastąpienie całkowicie zużytej zabudowy, nie będącej zabytkami architektury i budownictwa, zabudową nową,
- Modernizację, rehabilitację i rewaloryzację starej, historycznej zabudowy
- W uzasadnionych przypadkach intensyfikację starej zabudowy (w ramach wtórnych podziałów działek),
- Utrzymuje się tereny mieszkaniowe zgodnie z obowiązującymi planami, wydanymi decyzjami o warunkach zagospodarowania, w ramach granic terenów przeznaczonych w studium do zabudowy,
- Wyznacza się w studium obszary istniejącej zabudowy mieszkaniowej do dalszego zachowania (ZB), wymagające przekształceń (ZBp) i wymagające rehabilitacji (ZBr), w ramach których wymagane są następujące działania:
  - Utrzymanie bądź przywrócenie poprzez remonty i modernizacje właściwego stanu technicznego substancji mieszkaniowej,
  - Poprawa standardów wyposażenia budynków w instalacje infrastruktury technicznej w tym instalacji energetycznych opartych na odnawialnych źródłach energii,
  - Wykorzystanie technik termomodernizacji dla poprawy wystroju architektonicznego zabudowy mieszkaniowej.

Dodatkowo na terenie wsi Łambinowice:

- Uwzględniając skalę miejscowości gminnej, realizację programu mieszkaniowego dopuszcza się w formach zabudowy o niskiej intensywności wprowadzenie zabudowy o zwiększonej intensywności (szeregowa, atrialna itp.) o intensywności zabudowy – MS ($0,35 < I_n < 0,70$),
- Zasadniczo zakłada się zabudowę o niskiej intensywności zabudowy realizować w ramach osiedli oraz na większych terenach objętych wtórnymi podziałami działek w istniejącej zabudowie zagrodowej,
- Zabudowę o średniej intensywności (MS) przewiduje się realizować przede wszystkim w ramach rozbudowy osiedla wielorodzinnego przy ul. Obozowej,
- Dla zabezpieczenia walorów urbanistycznych wsi wyklucza się zabudowę wielorodzinną ($I_n > 0,70$) w formie bloków powyżej IV kondygnacji,
- Utrzymuje się tereny mieszkaniowe zgodnie z obowiązującymi planami miejscowymi, wydanymi decyzjami,
- Wyznacza się w studium obszary istniejącej zabudowy mieszkaniowej do dalszego zachowania (ZB), wymagające przekształceń (ZBp) i wymagające rehabilitacji (ZBr),

2. Zabudowa usługowa.

Program usług zapewniający w miarę wszechstronne zaspokojenie potrzeb mieszkańców bazować będzie generalnie na funkcjonujących urządzeniach usługowych. Dopuszcza się jednakże przemienność funkcji istniejących obiektów usługowych lub ich trwałą zmianę. Kształtowanie form zabudowy usługowej uzależnia się od organizacji funkcjonalnej usług oraz od programu usługowego.

- We wsi gminnej zakłada się wykształcenie ogólnogminnego ośrodka usługowego w ciągu ulic Kolejowa – Zawadzkiego. Dodatkowe usługi wykształcić należy w parterach istniejących i projektowanych (przewidzianych do odtworzenia) budynków mieszkalnych. Nieznaczny program usług bytowych, handlu i gastronomii może być realizowany w małych pawilonach usługowych, o architekturze nawiązującej do otaczającej zabudowy i w charakterze nie odbiegającym od skali zabudowy wsi.
- Usługi podstawowe w osiedlach mieszkaniowych w Łambinowicach i w pozostałych miejscowościach mogą być realizowane w małych pawilonach usługowych wolnostojących lub dobudowanych do budynku mieszkalnego. Mogą być również wbudowane w partery budynków mieszkalnych.
- Rozbudowa usług podstawowych w zakresie oświaty możliwa jest poprzez rozbudowę i modernizację istniejących obiektów. Budowa sal gimnastycznych powinna nawiązywać architektonicznie do istniejących szkół oraz otaczającej zabudowy.
- Podniesienie jakości funkcjonowania oświaty wymusza realizację nowego obiektu oświatowego - gimnazjum w Łambinowicach (na ok. 16 - 21 oddziałów). Wskazane byłoby zrealizować przy tym obiekcie halę sportową ogólnodostępną wielofunkcyjną.
- Reforma oświaty może wymusić likwidację, a w konsekwencji zmianę funkcji małych przedszkoli i szkół podstawowych. Obiekty te mogą być przekształcone na potrzeby opieki zdrowotnej (hospicja, szpitalne oddziały specjalistyczne, niepubliczne placówki zdrowotne), opieki społecznej (domy opieki społecznej, mieszkania zastępcze, mieszkania socjalne) lub na inne cele związane z kulturą, usługami bytowymi, nieuciąźliwymi zakładami produkcyjnymi, nieuciąźliwymi zakładami rzemieślniczymi lub mieszkania rodzinne.
- Szczególnego znaczenia powinna nabrać dodatkowa sfera usług związanych z przystosowaniem turystycznym ciągu kulturowego - „obszaru pamięci” z Centralnym Muzeum Martyrologii Jeńców Wojennych w Łambinowicach, terenem poobozowym, cmentarzami z okresu I wojny światowej poprzez:

- wprowadzenie dodatkowych usług handlu i gastronomii,
  - utrzymaniu zaadaptowanego obiektu „poobozowego” („Pandora) na cele kultury, gastronomii,
  - uporządkowaniu otoczenia terenu poobozowego (z likwidacją elementów dysharmonizujących m.in. blaszanych garaży),
  - realizację na terenie poobozowym i w rejonie ulicy Obozowej miejsc noclegowych (pensjonat),
  - utrzymanie hotelu Leśna z restauracją,
- Priorytetowego potraktowania wymaga rzemiosło usługowe i produkcyjne na terenie gminy. Dziedzina ta powinna być intensywnie rozwijana. Dla dziedziny tej wykorzystać można bazy produkcyjno-magazynowe gospodarstw rolnych (d. PGR) poprzez ich adaptację. Dopuścić należy również rzemiosło usługowe i drobne zakłady rzemiosła produkcyjnego (o nieuciążliwym charakterze) w obrębie zabudowy zagrodowej i jednorodzinnej. W przypadku braku technicznych możliwości adaptacji w/w zabudowy na cele rzemiosła, stwarza się w studium możliwość realizacji zabudowy usług rzemieślniczych w każdej z miejscowości w formie noworealizowanej zabudowy I kondygnacyjnej (zabudowy przemysłowo-magazynowej).
  - Nowe perspektywy rozwoju funkcji usługowej mogą pojawić się w przypadku zagospodarowania terenów wielofunkcyjnych obejmujących obszar d.poligonu wojkowego (w tym terenie d.Komendy poligonu na dz.244/2). Zabudowa nie może przekraczać IV kondygnacji nadziemnych. **Funkcja usługowa może być realizowana w przypadku rezygnacji z wykorzystania tego terenu na cele fotowoltaiki.**
  - Jedną z alternatyw zagospodarowania usługowego terenu d.poligonu może być wykorzystanie wód termalnych, których istnienie potwierdzone zostało odwiertami w sąsiedniej gminie Niemodlin, we wsi Grabin (ok.1km od granic obszaru d.poligonu). W literaturze obszar ten jest wskazywany jako rejon występowania wód termalnych. Badania hydrogeologiczne mogą określić zasoby tych wód i ekonomiczną zasadność ich wykorzystania.

3. Tereny wymagające przekształceń i rewaloryzacji.

Poprawa jakości życia mieszkańców oraz wizerunku gminy wymusza konieczność modernizacji istniejącego zainwestowania. W ramach rewaloryzacji i rewitalizacji wyznacza się tereny w miejscowości gminnej i w wiejskich jednostkach obejmujące:

- Obszary zabudowy położone w rejonie ulic Kolejowej i Zawadzkiego w Łambinowicach, wchodzące w obszar ogólnogminnego ośrodka usługowego,
- Obszary zabudowy peryferyjnej w Łambinowicach - zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej przy drogach powiatowych 1532 O i 1533 O,
- Tereny przemysłu w Łambinowicach,
- Tereny poeksploatacyjne i poprzemysłowe (w Malerzowicach Wielkich),
- Teren bazy składowo - magazynowej w Łambinowicach,
- Tereny zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej wszystkich wsi,
- Teren d.poligonu (w tym teren d.Komendy poligonu) w Łambinowicach,
- Tereny baz gospodarczych na terenach wiejskich.
- Teren dawnego lotniska w Wierzbiu

4. Zabudowa przemysłowa

Klasyczna zabudowa przemysłowa zlokalizowana jest w Łambinowicach. Zabudowa istniejącej Łambinowickiej Fabryki Maszyn „CELPA” S.A. może być modernizowana w dostosowa-

niu do zmieniających się technologii i rozbudowywana w dostosowaniu do możliwości terenowych. Dopuszcza się w ramach restrukturyzacji zakładu jego podział oraz realizację nowej zabudowy o charakterze przemysłowym i magazynowo-składowym oraz obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska.

Podobne założenia odnoszą się do Mleczarni w Łambinowicach, przy czym ze względu na położenie zakładu na terenie przylegającym do zabudowy mieszkaniowej, znacznie większą rolę przypisać należy zabezpieczeniom w zakresie ochrony środowiska. Ze względu na wyjątkową ekspozycję od strony wjazdu od strony Nysy, wymagane podniesienie estetyki zakładu.

Wszystkie działające na terenie gminy zakłady należy dostosować do obowiązujących norm w zakresie ochrony środowiska i ograniczenia uciążliwości do granic własności określonych tytułem prawnym. Szczególnego znaczenia nabiera ograniczenie uciążliwości „Celpy” i innych podmiotów gospodarczych, głównie w zakresie emisji hałasu. Nowo projektowana zabudowa przemysłowa (łącznie z zabudową magazynową) w formie nowoczesnej zabudowy I - II kondygnacyjnej, zrealizowana w nowoczesnej formie i w nowoczesnej technologii stanowić winna na wyznaczonych terenach, (przy drodze 1533 O w Łambinowicach i terenach sąsiadujących z terenami „Celpy”, na terenie d.poligonu wojskowego) element aktywizacji gospodarczej przyciągający innych inwestorów.

X. KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO OBSZARÓW OSADNICZYCH.

1. Kierunki rozwoju mieszkalnictwa .

Założono następujące kierunki rozwoju mieszkalnictwa w dostosowaniu do potencjału i charakteru rozwojowego poszczególnych wsi:

- wieś Łambinowice
  - utrzymuje się rezerwy terenowe na osiedlu spółdzielni mieszkaniowej przy ul. Obozowej pod budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne,
  - nowe tereny pod zabudowę jednorodziną utrzymuje się w studium zgodnie z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulicy Obozowej i w rejonie ulic ul. Kolejowej- gen. Zawadzkiego-Mickiewicza,
- wieś Jasienica Dolna
  - utrzymuje się teren przy drodze powiatowej 1531 O pod budownictwo jednorodzinne (teren objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wsi Jasienica Dolna),
  - w pozostałych wsiach o dominującej funkcji rolniczej z uzupełniającą funkcją mieszkaniową zakłada się realizację budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne „plombowego”, uzupełniającego i odtworzeniowego w ramach terenów dopuszczalnego zainwestowania wsi; zasady te odnoszą się również do terenów wsi Łambinowice i Jasienica Dolna. Dopuszcza się intensyfikację zabudowy w istniejącej zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej w ramach terenów objętych wtórnymi podziałami działek.
- Granica dopuszczalnego zainwestowania określona na rysunku studium jest nieprzekraczalną granicą rozwoju mieszkalnictwa na terenie wszystkich jednostek osadniczych.**
- Granice dopuszczalnego zainwestowania umożliwiają pozyskanie terenów o łącznej powierzchni ok 170 ha. Przy założeniu średniej wielkości działki budowlanej na poziomie min.500m², daje to możliwość realizacji ok. 870 budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Przy występowaniu zwiększonej intensywności zabudowy (np. zabudowa szerego-

wa) dopuszcza się min powierzchnię na poziomie 200m². Wielkość ta stwarza warunki do zamieszkania dla znaczącej ilości osób w granicach 30% obecnej liczby zamieszkującej gminę. Przy założeniu, iż w gminie nie nastąpi zasadnicze zwiększenie liczby ludności założenie powyższe należy uznać za właściwe, stąd nie zachodzi potrzeba wyznaczania większych, dodatkowych terenów pod nową zabudowę mieszkalną.

2. Kierunki rozwoju przemysłu i działalności gospodarczej.

Ze względu na istniejące uwarunkowania i dotychczasowe tradycje przemysłowe główny kierunek rozwoju funkcji przemysłowej wyznacza się w Łambinowicach. Polityka w tym zakresie powinna zmierzać do:

- przygotowania (wyznaczonych w obowiązującym do 2003r. planie gminy) terenów rozwojowych pod funkcje produkcyjne w sąsiedztwie „CELPY”,
- wyznaczenia nowych terenów produkcyjnych (przy drodze 1533 O w Łambinowicach) w sąsiedztwie zaniechanej inwestycji d.GS z przeznaczeniem na cele przemysłu, składów, magazynów i rzemiosła oraz usług,
- zagospodarowania na cele przemysłu i składów części terenów po dawnym poligonie wojskowym,
- stworzenie możliwości rozwojowych istniejącej mleczarni,
- utrzymanie terenów produkcyjnych we wsi Malerzowice Wielkie przy drodze krajowej 46 (zgodnie z wydaną decyzją o warunkach zabudowy).

Na terenie pozostałych wsi przedmiotowe kierunki zmierzać powinny do:

- adaptacji obiektów gospodarczych nie wykorzystywanych na potrzeby rolnictwa z przeznaczeniem na cele rzemiosła nieuciążliwego i małych zakładów produkcyjnych z uwzględnieniem preferencji związanych z przetwórstwem rolno-spożywczym ,
- realizacji nowych obiektów produkcyjnych na terenach wiejskich zlokalizowanych poza zabudową mieszkaniową w strefach produkcyjnych wsi,
- utrzymania we wsi Jasienica Dolna terenu położonego w sąsiedztwie stacji kolejowej na cele lokalnego przemysłu z preferencją przetwórstwa rolno-spożywczego, rzemiosło produkcyjne i usługowe, przechowalnictwo (zgodnie z obowiązującym planem miejscowym wsi Jasienica Dolna),
- utrzymanie eksploatacji kruszywa naturalnego i jej sukcesywny rozwój w ramach złóż „Bielice” „Malerzowice”, „Malerzowice II”.
- realizacji parków wiatrowych w rejonie wsi Jasienica Dolna, Budzieszowice, Drogoszów, Piątkowice i Bielice.

3. Kierunki rozwoju zabudowy letniskowej.

Lokalizację zabudowy letniskowej wskazuje studium we wsiach o potencjalnych funkcjach turystyczno-rekreacyjnych - Sowinie, Łambinowicach i Malerzowicach Wielkich.

W Sowinie wyznacza się na cele zabudowy letniskowej tereny bezpośrednio przyległe do kompleksu leśnego „Borów Niemodlińskich” na gruntach o najniższych walorach bonitacyjnych (kl.VI).

W Łambinowicach zabudowę letniskową można zlokalizować na obszarze dawnego poligonu.

W Malerzowicach Wielkich i Bielicach natomiast zabudowa letniskowa stanowić może element uzupełniający zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego terenów poeksploatacyjnych rekultywowanych w kierunku wodnym.

Dopuszcza się również przekształcenia w w/w wsiach zabudowy zagrodowej na zabudowę letniskową.

4. Obszary wielofunkcyjne przeznaczone do realizacji nowych programów gminy .

W studium wyznacza się 8 zasadniczych kompleksów terenów wielofunkcyjnych, stanowiących potencjalne tereny aktywizacji funkcjonalnej i gospodarczej:

- ◆ teren dawnego poligonu (w tym działki 244/2 d.Komendy poligonu stanowiącej wł.Gminy) w Łambinowicach przeznaczonego w studium na cele przemysłu, budownictwa, składów, usług, mieszkalnictwa, rolnictwa i rekreacji,
- ◆ tereny w ciągu kulturowym stanowiącym „obszar pamięci” z Centralnym Muzeum Martyrologii Jeńców Wojennych w Łambinowicach , terenem poobozowym, cmentarzami z okresu I wojny światowej, będące elementem aktywizacji turystycznej o znaczeniu krajowym i międzynarodowym,
- ◆ tereny wodne po eksploatacji kruszywa we wsi Malerzowice Wielkie przeznaczone do wykorzystania na cele rekreacyjno – turystyczne o znaczeniu lokalnym, a tereny poprzemysłowe związane z eksploatacją kruszywa (m.in.zakład przeróbczy) do wykorzystania w ramach rekultywacji na cele rekreacyjno – turystyczne,
- ◆ teren w rejonie wsi Malerzowice Wielkie przy drodze krajowej 46 - przeznaczony pod techniczne zaplecze motoryzacji i usługi (motel, gastronomia, handel, itp.)
- ◆ teren we wsi Jasienica Dolna położony w sąsiedztwie stacji kolejowej (placów składowych) - przeznaczony pod drobną produkcję, rzemiosło, przechowalnictwo,
- ◆ teren „CELPY” (i jej tereny rozwojowe) przeznaczone na cele przemysłowe, lub w ramach przekształceń w części na cele magazynowo-składowe i usługowe,
- ◆ teren przy drodze 1533 O w Łambinowicach (w sąsiedztwie zaniechanej inwestycji d. GS) - przeznaczony na cele przemysłowe, magazynowo-składowe, usługowe,
- ◆ tereny eksploatacji kruszywa naturalnego na złożach „Malerzowice”, „Bielice - Zbiornik” oraz złoża „Drogoszów”, które należy uruchomić po wyeksploatowaniu złoża „Bielice” i „Malerzowice”.

Poza w/w terenami zaleca się wykorzystanie baz produkcyjno-magazynowych po b. PGR na cele przetwórstwa rolno-spożywczego i rzemiosła produkcyjno-usługowego.

XI. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

1. Zasady i polityka gminy dotyczące systemu transportowego.

Generalne zasady określone w studium zmierzają do utrzymania dotychczasowych systemów transportowych :

- drogowego,
- kolejowego,

obejmujących transport towarowy i pasażerski.

W układzie kolejowym poddaje się modernizacji przebiegającą przez teren gminy 1 linię kolejową drugorzędną relacji Opole Zachodnie - Łambinowice- Nysa . Utrzymuje się : 3 stacje - Sowin, Łambinowice, Jasienica Dolna oraz 2 przystanki bezobsługowe Budzieszowice i Mańkowice .

Adaptacją obejmuje się również bocznice kolejową obsługującą tereny przemysłowe ŁFM „CELPA” S.A z możliwością jej rozbudowy.

W systemie drogowym założono utrzymanie istniejącego przebiegu drogi krajowej:

-Nr 46 Kłodzko – Nysa – Opole – Częstochowa – Szczekociny.

oraz dróg wojewódzkich:

-Nr 405 Niemodlin - Korfantów,

-Nr 406 Nysa - Jasienica Dolna –Włostowa

-Nr 407 Nysa – Łącznik.

Pozostałe drogi, wg poniższego wykazu, zakwalifikowane zostały do dróg powiatowych pozamiejskich i wraz z siecią istniejących dróg gminnych przewidziane są w studium do utrzymania.

Drogi powiatowe zamiejskie:

Nr drogi	Nazwa drogi	Długość
1506 O	Biała – Sowin	9,6 km
1522 O	Łambinowice-Goszczowice – DW 405	4,2 km
1523 O	Sowin – DP 1522 O	2,8 km
1531 O	Węża – Jasienica Dolna	10,2 km
1532 O	Grabín-Łambinowice-Korfantów	11,3 km
1533 O	Bielice-Wierzbie	9,7 km
1534 O	Jasienica-Malerzowice	9,1 km
1535 O	wieś Malerzowice	1,4 km
1536 O	Wieś Szadurczyce	1,0 km
1537 O	Skoroszyce-Piątkowice	13,3 km
1559 O	przez w.Drogoszków	0,6 km
1605 O	Wierzbięcice – W.Łąki	17,4

Pierwszorzędne znaczenie zmierzające do właściwego funkcjonowania układu komunikacyjnego i poprawy bezpieczeństwa ruchu będą miały następujące działania:

- modernizacja drogi krajowej i dróg wojewódzkich,
- utwardzenie ulic wewnątrz wiejskich poza ciągami dróg wojewódzkich i krajowych,
- powszechne wprowadzanie chodników na terenach zainwestowanych wsi,
- wprowadzanie ciągów (tras) rowerowych,

- przystosowanie dróg gospodarczych do przejazdu ciężkimi maszynami rolniczymi .
- wprowadzenie poszerzenia pasa drogi w liniach rozgraniczających w związku z realizacją instalacji związanych w infrastrukturą techniczną, ciągów rowerowych i in.
- prowadzenie właściwej gospodarki zadrzewieniami przydrożnymi, wycinkę, pielęgnację i prowadzenie nasadzeń kompensacyjnych zgodnie z zasadami bezpieczeństwa ruchu drogowego i ochrony walorów środowiskowych.

Równie ważnym priorytetem jest zapewnienie funkcjonowania komunikacji zbiorowej autobusowej obsługującej wszystkie miejscowości gminy.

2. Kierunki i zasady funkcjonowania układu drogowego.

W studium utrzymany został dotychczasowy układ funkcjonalny dróg. Układ ten wymaga jednakże modernizacji w dostosowaniu do parametrów technicznych określonych w Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 43 poz.430 z 1999r.), których wybrane warunki techniczno-funkcjonalne określone w oparciu o w /w rozporządzenie zestawiono w poniższych tabelach K-1,K-2,K-3.

Główne zmiany modernizacyjne dotyczyć będą :

- modernizacja drogi krajowej nr 46 relacji Kłodzko-Szczekociny do pełnych parametrów drogi GP,
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 406 relacji Nysa-Włostowo do pełnych parametrów klasy Z
- utrzymanie sieci pozostałych dróg wojewódzkich w parametrach klasy G (Nr 405 - Niemoślin - Korfantów, Nr 407 Nysa - Łącznik),
- wprowadzenie obejścia wsi Wierzbie w ciągu drogi wojewódzkiej nr 406 (lub wg wariantu określonego na rysunku planu korekta przebiegu drogi wojewódzkiej nr 406 w kierunku wsi Łambinowice z obejściem drogowym tej wsi);
- uwzględnienie jako rozwiązań kierunkowych obejść drogowych wsi Budzieszowice w ciągu drogi 406 i wsi Bielice łączącej drogi powiatowe 1533 O i 1534 O,
- doprowadzenia dróg powiatowych do pełnych parametrów przewidzianych dla klas G i Z (szczególnie dróg: 1522 O Łambinowice – droga wojewódzka nr 405 i 1523 O Sowin – droga powiatowa 1522 O),
- budowa nowej drogi do terenów wielofunkcyjnych dawnego poligonu wojskowego,
- utrzymanie dróg gminnych w parametrach przewidzianych dla klas L i D.

W powyższych zmianach modernizacyjnych uwzględnić należy parametry techniczne zawarte w poniższych tabelach.

Tab.K-1 Dopuszczalne klasy dróg na terenie gminy.

Kategoria drogi	Klasyfikacja
droga krajowa	główne ruchu przyspieszonego (GP); główne (G)
droga wojewódzka	główne (G); zbiorcze (Z)
droga powiatowa	główne (G); zbiorcze (Z) i wyjątkowo lokalne (L)
droga gminna	lokalne (L); dojazdowe(D)

Tab.K-2 Wybrane parametry techniczno – użytkowe dróg na terenie zabudowy

Klasa Drogi	Prędkość projektowa (km/h)	Ilość pasów ruchu	Najmniejsza szerokość w liniach rozgraniczających ulicy o przekroju (m)		
			1x2	2x2	2x3
GP	70,60	1x2; 2x2; 2x3	30	40	50
G	60,50	1x2; 2x2; 2x3	25	35	45
Z	60,50,40	1x2; 2x2	20	30	-
L	40,30	1x2	12	-	-
D	30	1x2	10	-	-

Tab.K-3 Wybrane parametry techniczno – użytkowe dróg poza terenem zabudowy i nie przeznaczonym pod zabudowę

Klasa Drogi	Prędkość projektowa (km/h)	Ilość pasów ruchu	Najmniejsza szerokość w liniach rozgraniczających ulicy o przekroju (m)		
			1x2	2x2	2x3
GP	100, 80, 70,60	1x2; 2x2; 2x3	25	35	45
G	70,60,50	1x2; 2x2	25	35	-
Z	60,50,40	1x2; 2x2	20	30	-
L	50,40	1x2	15	-	-
D	40,30	1x2	10	-	-

Drogi powiatowe pozostają w administracji powiatu nyskiego (Zarządu Dróg Powiatowych w Nysie).

3. Ciągi dróg rowerowych

Zasadniczy układ dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych łączący poszczególne wsie zezwala na docelowe wprowadzenie w pas drogowy ciągów dróg rowerowych.

Przy przebudowie i modernizacji dróg głównych (G) i niższych dopuszcza się przy prawej krawędzi wyznaczenie pasa dla rowerów o szerokości nie mniejszej niż 1,50 m.

Dopuszczalna realizacja układu ciągów rowerowych etapami.

Docelowo drogi rowerowe należy wprowadzać wzdłuż wszystkich dróg wojewódzkich i powiatowych; zasadnicze drogi gminne-gospodarcze łączące poszczególne wsie pomiędzy sobą mogą spełniać jednocześnie funkcje dróg rowerowych po utwardzeniu nawierzchni ich jezdni (nawierzchnia asfaltowa).

Ciągi dróg rowerowych o charakterze turystyczno-rekreacyjnym można zrealizować na terenie dawnego poligonu wojskowego.

4. Kierunki zewnętrznych powiązań komunikacyjnych.

W studium utrzymane zostały dotychczasowe zewnętrzne powiązania komunikacyjne poprzez istniejący układ drogowy z Opolem - miastem wojewódzkim, Nysą, siedzibą powiatu, Korfantowem, Białą, Niemodlinem.

Drogą krajową Nr 46 relacji Kłodzko – Nysa – Opole – Częstochowa - Szczekociny, stanowiącej ważny odcinek projektowanej docelowo trasy ekspresowej, zapewnione jest połączenie z Opolem, Nysą, Niemodlinem.

Zakłada się utrzymanie przebiegu i modernizację linii kolejowej Nysa – Opole, co zapewni gminie połączenia z tymi miejscowościami.

Droga wojewódzka:

-Nr 405 Niemodlin - Łambinowice,

zapewni połączenie z sąsiednimi gminami i ośrodkami miejskimi, a drogi wojewódzkie:

-Nr 406 Nysa - Jasienica Dolna –Włostowa,

-Nr 407 Nysa – Łącznik,

z ośrodkiem powiatowym.

5. Komunikacja zbiorowa.

Wszystkie jednostki osadnicze obsługiwane są systemem komunikacji zbiorowej autobusowej (PKS). W studium zakłada się utrzymanie sieci przystanków, do których dojeżdża mieszkańcy w izochronie 15 min.

6. Zaplecze techniczne motoryzacji.

Ważnym elementem sprawnego funkcjonowania komunikacji kołowej jest właściwy poziom, dostosowany do współczesnych standardów technicznego zaplecza motoryzacji.

Podstawowe zadania z tym związane dotyczą:

- budowy stacji paliw z programem uzupełniającym we wsi Malerzowice Wielkie przy drodze krajowej nr 46,
- utrzymania stacji paliw w Łambinowicach,
- adaptacji parkingu we wsi Malerzowice Wielkie i Sowin z możliwością wprowadzenia dodatkowego programu szczególnie w zakresie gastronomii, sanitariatów, in.,
- adaptacji stacji diagnostycznej (kontroli pojazdów) i sieci warsztatów samochodowych.

Nie wyznacza się na terenie gminy parkingu sezonowego dla ciężkich pojazdów zobowiązanych przepisami do przerwy w ruchu w dni wolne od pracy.

XII. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

1. Polityka rozwoju infrastruktury technicznej.

W latach 90-ch nastąpił dynamiczny rozwój systemów wodociągowych na terenie gminy. Działania zmierzające do pełnego zwodociągowania gminy Łambinowice są w końcowej fazie realizacji.

Ze względu na konieczność ochrony środowiska, szczególnie ochrony wód powierzchniowych i wód podziemnych w tym głównego zbiornika wód podziemnych GZWP 338 (Subzbiornik Paczków-Niemodlin) wymagane jest podjęcia zdecydowanych i efektywnych działań w zakresie budowy systemów kanalizacyjnych z oczyszczalniami ścieków. Systemy te powinny objąć obszar całej gminy. Rozbudowie poddać należy sieć kanalizacyjną na terenie miejscowości gminnej.

W/w działania zapewnią ochronę zarówno wód powierzchniowych jak i wód podziemnych, w tym ujęć, z których korzystać będą wodociągi gminne.

Podkreślić należy, że zachodnia część gminy wchodzi w skład strefy ochrony pośredniej ujęć wodnych dla miast Wrocławia i Oławy, utworzonej w zlewni Nysy Kłodzkiej.

Zakłada się poprawę standardów wyposażenia terenów zabudowy w instalacje i urządzenia infrastruktury technicznej ze szczególnym uwzględnieniem instalacji energetycznych opartych na odnawialnych źródłach energii.

1.1. Kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia w wodę.

Jako zasadę generalną przyjmuje się pełną realizację sieci wodociągowej gminy. Zaopatrzenie w wodę będzie bazować na wodociągach grupowych „Łambinowice” i „Jasienica Dolna” oraz na wodociągach zakładowych, z których największe znaczenie ma wodociąg ŁFM „Celpa” i Mleczarni w Łambinowicach.

1.2. Kierunki rozwoju systemów kanalizacyjnych.

Dla pełnej ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawy ogólnego stanu środowiska przyrodniczego wprowadza się na terenie gminy następujące zasady i kierunki rozwoju systemów kanalizacyjnych wg opracowanej Koncepcji optymalnej gospodarki ściekowej dla gminy Łambinowice⁽¹⁾:

- podłączenie systemu kanalizacyjnego Łambinowic obejmującego wsie:
  - Budzieszowice,
  - Jasienica Dolna,
  - Łambinowice,
  - Sowin,
  - Wierzbie,
 do oczyszczalni ścieków w Łambinowicach lub Tułowicach,
- podłączenie wsi Lasocice i Piątkowice do istniejącej oczyszczalni w Lasocicach,
- wyposażenie miejscowości Bielice i Mańkowice oraz przys.Okopy w lokalne oczyszczalnie ścieków, a pozostałe jednostki w oczyszczalni zagrodowe.

W studium zakłada się jako rozwiązanie alternatywne budowę lokalnej oczyszczalni w Małorzowicach Wielkich. Na takie rozwiązanie gwarantujące wyższy poziom ochrony środowiska, ma wpływ wielkość wsi, sąsiedztwo rzeki Nysy Kłodzkiej i wysoki poziom wód gruntowych.

Bilans ścieków wg koncepcji⁽¹⁾ zawarto w załączonej tabeli.

Tab. Oczekiwane zrzuty ścieków wg poboru wody w roku 2003r.

Miejscowość	Ilość ścieków na
-------------	------------------

	dobę w m ³ /d
Bardno	1,9
Bielice	77,0
Budzieszowice	14,2
Drogoszów	20,0
Jasienica Dolna	65,8
Lasocice	28,2
Łambinowice	117,8
Malerzowice	31,2
Mańkowice	43,8
Piątkowice	22,5
Sowin	22,7
Szadurczyce	4,1
Wierzbie	40,5

⁽¹⁾ Koncepcja optymalnej gospodarki ściekowej w gminie Łambinowice, 2004r., Politechnika Opolska, prof.G.Bartodziej, mgr inż.Z.Korzuch

Do czasu realizacji podłączenia systemu Łambinowic do oczyszczalni w Tułowicach zakłada się przejściowe wykorzystanie istniejącej oczyszczalni (poobozowej) w Łambinowicach. Powyższa koncepcja odprowadzenia ścieków może zostać zmieniona w oparciu o realizację większej ilości lokalnych oczyszczalni lub rozbudowy sieci rurociągów tłocznych z przepompowniami i włączenia do systemu kanalizacyjnego Łambinowic z przerzutem ścieków do oczyszczalni w Tułowicach. Wybór wariantu uzależnia się od kosztów ekonomicznych realizacji oczyszczalni i eksploatacji układów kanalizacyjnych.

2. Kierunki i zasady usuwania odpadów stałych.

Utrzymane zostają w studium dotychczasowe zasady usuwania odpadów stałych poprzez gromadzenie ich w kontenerach i wywóz przez wyspecjalizowane służby na gminne wysypisko śmieci w Łambinowicach-Okopach.

Docelowa pojemność wysypiska wynosi ok.132500 m³ zabezpiecza możliwość składowania odpadów do 2025r. Zapętnienie wysypiska na rok 2003 określa się na 28,23 tys. ton (ok. 26% ogólnej pojemności)

Aktualnie użytkowana jest II kwatery o pojemności ok.30000 m³.

Istotnym zadaniem w zakresie gospodarki odpadami jest upowszechnienie segregacji odpadów. Strumień odpadów mógłby być znacznie ograniczony, a żywotność składowiska wydłużona.

Prowadzone przez gminę działania w zakresie zlikwidowania wszystkich „dzikich” wysypisk i ich rekultywacji powinna być kontynuowana. Problem dotyczy „dzikich” wysypisk (w różnym stadium rekultywacji) we wsiach:

- Jasienica Dolna,
- Łambinowice,
- Sowin,
- Szadurczyce ,
- Wierzbie.

Polityka w zakresie gospodarki odpadami zmierzać powinna do osiągnięcia następujących celów:

- likwidacji „dzikich wysypisk śmieci”,
- selektywnej zbiórki odpadów komunalnych,

- segregacji odpadów,
- wykorzystanie odpadów w drodze powrotu do cyklu produkcyjnego (recykling),
- zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów (upowszechnianie w procesach produkcyjnych najlepszych technologii – BAT).

W systemie organizacyjnym zagospodarowania odpadów uwzględnić należy gromadzenie posegregowanych odpadów. Część z tych odpadów będzie wywożona do jednego z 3 w województwie opolskim (wg projektu planu województwa opolskiego) zakładów przetwarzania odpadów (Opole, Brzeg, Zdzeszowice).

Na terenie gminy wprowadza się zakaz lokalizacji spalarni odpadów.

3. Kierunki zaopatrzenia w gaz ziemny.

Gmina posiada stosunkowo korzystne przesłanki do wprowadzenia na swój teren sieci gazu przewodowego.

Źródłem gazu dla gazyfikacji gminy może być gazociąg wysokoprężny gazu ziemnego wysokometanowego GZ-50 DN 250CN4,0MPa relacji Kopice-Nysa, który przebiega przez teren sąsiedniej gminy Skoroszyce w rejonie wsi Giełczyce.

Koncepcja zaopatrzenia gminy w gaz oparta jest na następujących zadaniach:

- budowa gazociągu wysokiego ciśnienia od gazociągu źródłowego do wsi Łambinowice z odgałęzieniami do poszczególnych wsi,
  - * wsi Sidzina (gm. Skoroszyce),
  - * wsi Lasowice i Piątkowice,
  - * wsi Malerzowice Wielkie,
  - * wsi Wierzbie, Sowin, Budzieszowice, Jasienica Dolna, Mańkowice,
- realizację stacji redukcyjno-pomiarowej I^o we wsi gminnej,
- ułożenie sieci gazowej średniego ciśnienia.

Do czasu podjęcia decyzji o budowie gazociągu gazu ziemnego gmina wykorzystywać będzie dobrze rozwiniętą sieć dystrybucyjną gazu płynnego propan-butan.

4. Elektroenergetyka.

W układzie sieci najwyższych napięć zakłada się :

a/ adaptację linii 110 kV relacji Nysa-Gracze,

b/ adaptację istniejącego GPZ Bielice z docelowym zasilaniem stacji przelotowo z linii 110 KV relacji GPZ Gracze- GPZ Hajduki Nyskie,

c/ przebudowę istniejącej linii 220 KV relacji Groszowice-Ząbkowice Śl.- Świebodzice na napięcie 400 kV,

d/ realizację linii 110 KV relacji Tułowice - Hajduki Nyskie,

e/budowę elektrowni wodnej „Drogoszów” na rzece Nysie Kłodzkiej.

Od sieci najwyższych napięć należy uwzględnić strefy ograniczonego użytkowania (strefy ochronne) wg obowiązujących przepisów.

W gminie Łambinowice przewiduje się lokalizację elektrowni wiatrowych w rejonie wsi Jasienica Dolna, Budzieszowice, Drogoszów, Piątkowice. Lokalizację elektrowni należy przewidzieć w odległości od zabudowy mieszkaniowej – min.700-800m chyba, że z ustaleń raportu oddziaływania na środowisko wyniknie inaczej. Zakłada się realizację elektrowni wia-

trowych najnowszej typu, charakteryzujących się niską prędkością obrotową śmigieł i najniższym współczynnikiem generowania hałasu.

Przewiduje się, że każda z turbin wiatrowych zostanie włączona za pośrednictwem podziemnej sieci kablowej do istniejącej stacji transformatorowej lub nastąpi wyprowadzenie produkowanej energii liniami wysokiego napięcia poza teren gminy Łambinowice. Dopuszcza się też realizację nowej stacji transformatorowej GPZ 15/110 kV dla potrzeb parku wiatrowego. Gmina Łambinowice dodatkowo zasilana będzie elektrownią wodną „Drogoszów” zlokalizowaną na rzece Nysie Kłodzkiej.

W studium dopuszcza się również wykorzystanie biomasy roślinnej jako jednej z alternatywnych, odnawialnych źródeł energii oraz większy udział energetyki wodnej, poprzez realizację dodatkowych elektrowni wodnych. We wsi Bielice i Łambinowice (na terenie d. poligonu) przewiduje się realizację farm fotowoltaicznych.

W przypadku wzrostu zapotrzebowania mocy szczytowej przez odbiorców z terenu gminy Łambinowice nastąpi konieczność rozbudowy istniejącego systemu sieci 15kV. Docelowe zapotrzebowanie mocy przewidziane jest z istniejącego, adaptowanego GPZ Bielice. Układ sieci 15 kV na terenie gminy Łambinowice utrzymany zostanie generalnie bez zmian. Szczegółowe lokalizacje nowych stacji oraz sposób włączenia ich w istniejący układ sieci 15 kV zostaną określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

5. Zaopatrzenie w ciepło.

Funkcjonowanie systemu ciepłego w gminie bazować winno na następujących przesłankach:

- brak podstaw do stworzenia scentralizowanego systemu ciepłego na terenie gminy i we wsi gminnej,
- w przypadku realizacji sieci gazu przewodowego upowszechnić należy ogrzewanie w oparciu o gaz ziemny,
- istniejące źródła lokalne (kotłownie węglowe i koksowe) wymagają modernizacji z wprowadzeniem technologii wysokosprawnych i wysokowydajnych,
- upowszechnienia wymagają źródła niskoemisyjne (olej opałowy, gaz propan),
- obiekty stare i nowobudowane, nie spełniające norm ciepłych wymagają termoizolacji – w obiektach tych po termoizolacji ekonomiczny sens znajduje modernizacja instalacji grzewczych; w tym również wprowadzenie jako czynnika grzewczego energii elektrycznej.

Przy modernizacji kotłowni SM na osiedlu wielorodzinnym w Łambinowicach o aktualnej wydajności 1,4 Gcal/h rozważyć należy możliwość jej rozbudowy (mocy).

Sukcesywnej modernizacji w celu zwiększenia efektywności redukcji zanieczyszczeń poddać należy kotłownię Celpy S.A.

6. Telekomunikacja.

Dotychczas głównym operatorem telekomunikacyjnym na terenie gminy Łambinowice jest TP S.A. z centralami w Łambinowicach, Jasienicy Dolnej i Wierzbii.

Urynkowanie usług telekomunikacyjnych wprowadzić może konkurencję i pojawienie się nowych operatorów usług telekomunikacyjnych.

Założyć należy, że wielkość central i ich ilość zostanie dostosowana do potrzeb rynku łambinowickiego (abonentów gminy). Rozwój telekomunikacji powinien zapewnić pełną obsługę

internetową mieszkańców gminy. Jednym z warunków osiągnięcia tych celów jest budowa telekomunikacyjnych ciągów światłowodowych.

W studium zakłada się możliwość utrzymania i realizacji sieci napowietrznych na obszarze wiejskim gminy. Nowe sieci telekomunikacyjne zaleca się realizować jako kablowe.

W rozwoju usług telekomunikacyjnych dążyć należy do rozwoju telekomunikacji bezprzewodowej i objęcia całej gminy co najmniej 2 - 3 sprawnymi systemami operatorskimi.

Rozwój sieci telekomunikacyjnej powinien umożliwić powszechny dostęp do internetu.

Na terenie gminy dopuszcza się inwestycje celu publicznego z zakresu łączności publicznej, których lokalizacja odbywać się będzie na warunkach określonych w przepisach odrębnych. Na terenie gminy dopuszcza się lokalizację naziemnych obiektów kubaturowych urządzeń telekomunikacyjnych jako obiektów wolnostojących jak i wewnątrz budynków przeznaczenia podstawowego lub uzupełniającego. Od sieci teletechnicznych podziemnych i nadziemnych należy zachować odpowiednie strefy odległości zgodnie z obowiązującymi przepisami. Na terenie gminy Łambinowice możliwa jest budowa i rozbudowa telekomunikacyjnych linii i sieci radiowych z obiektami i antenami linii radiowych, stacji bazowych telefonii komórkowej zgodnie z obowiązującymi przepisami o ochronie środowiska szczególnie w zakresie ochrony ludności.

XIII. OBSZARY, DLA KTÓRYCH SPORZĄDZENIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO JEST OBOWIĄZKOWE.

Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art. 10 ust. 2 pkt. 9 (Dz.U. Nr 80 poz.715 z późn.zm.) wprowadza obowiązek wyznaczania w studium obszarów, dla których należy sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Z przeprowadzonych w ramach studium analiz wynika, że na terenie gminy znajdują się wsie rozwojowe oraz wielofunkcyjne tereny rozwojowe, co oznacza, że dla prowadzenia działalności realizacyjnej winny posiadać miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jako podstawy prawnej eliminującej konieczność wydawania decyzji o warunkach zabudowy.

Aktualnie dla obszaru gminy obowiązują:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Łambinowice w rejonie ulic ul. Obozowej zatwierdzony Uchwałą Nr XXXIII/229/2001 Rady Gminy w Łambinowicach z dn. 30.10.2001r., ze zmianą zatwierdzoną uchwałą nr XXXIX/241/10 z dn.24.06.2010r. ze zm.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Łambinowice w rejonie ulic ul. Kolejowej- gen. Zawadzkiego-Mickiewicza zatwierdzony Uchwałą Nr IX/54/2003 Rady Gminy w Łambinowicach z dn. 21.06.2003r., ze zm.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Łambinowice zatwierdzony uchwałą nr XXXIX/242 /10 Rady Gminy Łambinowice z dnia 24 czerwca 2010r.,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Wierzbie zatwierdzony uchwałą nr XXXIX/245/10 Rady Gminy Łambinowice z dnia 24 czerwca 2010r.,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Szadurczyce zatwierdzony uchwałą nr XXXIX/246 /10 Rady Gminy Łambinowice z dnia 24 czerwca 2010r.,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Budzieszowice zatwierdzony uchwałą nr XXXIX/244 /10 Rady Gminy Łambinowice z dnia 24 czerwca 2010r.,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Sowin zatwierdzony uchwałą nr XXXIX/247/10 Rady Gminy Łambinowice z dnia 24 czerwca 2010r.,

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru górniczego złoża „Bielice” zatwierdzony uchwałą nr XXXII/222 /05 Rady Gminy Łambinowice z dnia 22 września 2005r.,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Jasienica Dolna zatwierdzony uchwałą nr XXVIII/183 /2005 Rady Gminy Łambinowice z dnia 31 marca 2005r., ze zmianą zatwierdzoną uchwałą nr XXIV/139/08 z dn.30.12.2008r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Jasienica Dolna zatwierdzony uchwałą nr XXXIX/243 /10 Rady Gminy Łambinowice z dnia 24 czerwca 2010r.,
  - zmiany planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Łambinowice zatwierdzone uchwałą nr XXI/119/96 Rady Gminy Łambinowice z dnia 27 sierpnia 1996r.,
  - zmiana planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Łambinowice gminy w zakresie dotyczącym przebudowy istniejącej linii 220kV na napięcie 400kV zatwierdzone uchwałą nr XXXII/221/2001 Rady Gminy Łambinowice z dnia 30 sierpnia 2001r.

Obowiązek sporządzenia planów miejscowych określony jest w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych występuje na obszarach wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² oraz obszarach przestrzeni publicznej. Ponadto obowiązek ten wynika:

- 1) jeżeli przepisy szczególne tak stanowią;
  - z przepisów szczególnych (Ustawy o ochronie gruntów rolnych) wynika obowiązek sporządzenia planów miejscowych w gminie w przypadku przeznaczenia na cele nierolne i nieleśne użytków rolnych i leśnych,
- 2) dla obszaru, na którym przewiduje się realizację programów zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 3) dla obszaru, na którym przewiduje się zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych;
- 4) dla obszarów na których występują uwarunkowania rozwoju, w tym;
  - we wsiach Mańkowice, Bielice, Malerzowice Wielkie obejmujących wyznaczone tereny mieszkaniowe,
  - we wsi Malerzowice Wielkie obejmujących wyznaczone tereny usług turystyki i wypoczynku.

W grupie czynników warunkujących rozwój, uzasadniających potrzebę sporządzenia planów zagospodarowania przestrzennego, w których określone zostaną warunki zabudowy i zagospodarowania, uwzględniono następujące czynniki:

- złożone funkcje wsi gminnej i wiejskich jednostek osadniczych,
- wymogi restrukturyzacji i aktywizacji gospodarczej wymagające zagospodarowania terenów aktywizacji gospodarczej,
- poprawy warunków życia na wsi,
- niedostateczny poziom istniejącego zagospodarowania i uzbrojenia zasadniczo odbiegający od właściwych warunków życia i wymaganych standardów w zakresie ochrony środowiska,
- wymogi ładu przestrzennego zobowiązujące do utrzymania, przekształcania i rehabilitacji zabudowy,
- porządkowanie i upiększanie przestrzeni, w obrębie której realizowane są funkcje mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne i wypoczynkowe mieszkańców gminy,

- wymogi ochrony środowiska obligujące do rozwiązywania problemów konfliktowych w obszarach nakładających się funkcji (w tym dla terenów przewidzianych pod energetykę wiatrową).

XIV. PROPOZYCJE ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.

Wykaz zadań realizujących ponadlokalne cele publiczne ujętych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wg poniższych obszarów działań:

Obszar działań – Ochrona środowiska	
Zadanie 1.3	Zadanie o charakterze „organizacyjnym” polegające na utworzeniu formy chronionej w postaci ostoi przyrodniczej „Bory Niemodlińskie”. Proponowana ostoja obejmuje grunty położone we wsi Sowin w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie”.
Zadanie 19.19	Utworzenie rezerwatu przyrody Mańkowice na gruntach wsi Mańkowice. Celem utworzenia rezerwatu jest utrzymanie i ochrona najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych; objęcie ochroną prawną obszarów i form przyrodniczych o wysokich walorach ekologicznych i krajobrazowych.
Zadanie 32.32	Realizacja „Wojewódzkiego programu zwiększenia leśności na lata 2000 – 2020” – zalesienie gruntów o niskiej przydatności rolniczej oraz łączenie rozdrobnionych kompleksów leśnych. Przewidywana realizacja prac zalesieniowych na powierzchni gminy – 13,18 ha. Zadanie przyczyni się do rozbudowy potencjału biologicznego w drodze prac zalesieniowych, zapobieganiu procesom erozji powierzchniowej gleb, poprawy jakości powietrza atmosferycznego.
Obszar działań: ochrona przeciwpowodziowa	
Zadanie 33.1	Modernizacja wałów przeciwpowodziowych: na rzece Nysa Kłodzka – brzeg prawy - w rejonie Piątkowic w km 48.0 – 48.3 - w rejonie Piątkowic w km 48.5 – 49.5 - w rejonie Piątkowic w km 49.5 – 50.5 na rzece Nysa Kłodzka – brzeg lewy - w rejonie Lasocic w km 45.8 – 46.0 Zadania służą bezpośrednio poprawie bezpieczeństwa mieszkańców Piątkowic i Lasocic.
Zadanie 40.8	Budowa systemu monitoringu i osłony meteorologicznej (SMOK) na terenie woj.opolskiego.
Obszar działań: komunikacja	
Zadanie 86.11	Modernizacja drogi krajowej nr 46 relacji Kłodzko –

	<p>Szczekociny (gm.odcinek ok.2,8 km). W rozwiązaniach technicznych zadanie obejmuje modernizację drogi do pełnych parametrów klasy GP / na odcinku Niemodlin – Pakosławice na lata 2000-2010 projektowane wzmocnienie nawierzchni na istniejącej szerokości jezdni – 8,0m; na lata 2011-2020 projektowane poszerzenie jezdni – 11,0m. (2x3,5 + 2x2,0) przy min.szerokości drogi w liniach rozgraniczających 50m. W ramach zadania wymagana modernizacja 2 obiektów mostowych w Malerzowicach Wielkich.</p>
Zadanie 101.26	<p>Modernizacja drugorzędnej linii kolejowej nr 287 relacji Opole Zachodnie – Nysa. W rozwiązaniach technicznych zadanie obejmuje dostosowanie linii do parametrów technicznych pozwalających na osiągnięcie prędkości przejazdu 100 km/h dla pociągów pasażerskich i do 80 km/h dla towarowych. Zadanie służy usprawnieniu przepływu towarów i osób w relacjach międzyregionalnych oraz poprawie struktury funkcjonalno-przestrzennej.</p>
Zadanie 159.12	<p>Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 405 relacji Niemodlin – Korfantów na długości około 8,7 km. W rozwiązaniach technicznych zadanie obejmuje modernizację drogi do pełnych parametrów klasy Z o szerokości jezdni 7,0m i szerokości korony 11.0m przy minimalnej szerokości drogi w liniach rozgraniczających 20,0m.</p>
Zadanie 160.13	<p>Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 406 relacji Nysa – Włostowa. W rozwiązaniach technicznych zadanie obejmuje Modernizację drogi do pełnych parametrów klasy Z o szerokości jezdni 7,0m i szerokości korony 11.0m przy minimalnej szerokości drogi w liniach rozgraniczających 20,0m.</p>
Zadanie 161.14	<p>Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 407 relacji Nysa – Łącznik (poza terenami zabudowanymi w gminie Łambinowice na długości 0,9 km). W rozwiązaniach technicznych zadanie obejmuje modernizację drogi do pełnych parametrów klasy Z o szerokości jezdni 7,0m i szerokości korony 11.0m przy minimalnej szerokości drogi w liniach rozgraniczających 20,0m. województwa.</p>
Obszar działań : wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich	<p>Realizacja programu „Odnowa Wsi” polegającego na przekazywaniu małych grantów społecznościom lokalnym w celu sfinansowania działań gospodarczych, infrastrukturalnych i społecznych wpływających na poprawę warunków życia mieszkańców wsi.</p>
Obszar działań : Energetyka	
Zadanie 268.4	<p>Budowa jednotorowej linii energetycznej wysokiego</p>

	napięcia 400 kV relacji Dobrzeń – Świebodzice. Zadanie inwestycyjne polegające na połączeniu stacji systemowej 400/110kV Dobrzeń przy elektrowni Opole ze stacją systemową 220/110kV Świebodzice w województwie dolnośląskim, w celu stworzenia jednolitego krajowego systemu energetycznego linii wysokich napięć. Projektowana linia w gminie przebiegać będzie przez miejscowości: w I wariantcie (po istniejącej trasie linii 220 kV relacji Groszowice – Ząbkowice Śl.).
Zadanie 269.5	Przebudowa linii energetycznej wysokiego napięcia 220 kV na 400 kV relacji Dobrzeń – Świebodzice. Projektowana linia w gminie przebiegać będzie przez miejscowości: Malerzowice Wielkie, Bielice, Lasocice.
Zadanie 277.3	Budowa linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV jednotorowej relacji Tułowice – Hajduki. Projektowana linia w gminie przebiegać będzie przez miejscowości: Sowin, Wierzbie, Budzieszowice, Jasienica Dolna, Mańkowice.

Propozycje w/w zadań zostały zgłoszone do rejestru zadań rządowych i samorządowych.

Podtrzymuje się, zgłoszone w I edycji studium propozycje następujących zadań do ujęcia w rejestrze zadań rządowych i samorządu wojewódzkiego:

- ❑ modernizacja drogi wojewódzkiej nr 406 z budową obejścia wsi Wierzbie (lub wg wariantu korekta przebiegu drogi wojewódzkiej nr 406 w kierunku wsi Łambinowice z obejściem drogowym tej wsi),
- ❑ zagospodarowanie w Łambinowicach ciągu kulturowego związanego z pomnikami jeńców wojennych, obozem jenieckim i cmentarzami jenieckimi; w tym rozwój infrastruktury dla obsługi ruchu turystycznego,
- ❑ ochrona zasobów wodnych w zlewni rzeki Nysy Kłodzkiej (partycypacja w budowie systemów kanalizacyjnych w gminie),
- ❑ rewaloryzacja obiektów i obszarów objętych ochroną kulturową.